

ENERGOPROJEKT
INDUSTRIJA AD

Godišnji izveštaj
ENERGOPROJEKT INDUSTRIJA A.D.

2011

Beograd, april 2012. godine

U skladu sa članom 50. i 51. Zakona o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“ broj 31/2011) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava („Službeni glasnik RS“ broj 14/2012) „Energoprojekt Industrija“ a.d., iz Beograda, MB: 07073224 objavljuje:

GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2011. GODINU

Sadržaj:

- I Finansijski izveštaji za poslovnu 2011. godinu**
(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o gotovinskim tokovima, Izveštaj o promenama na kapitalu, Statistički aneks, Napomene uz finansijske izveštaje)
- II Izveštaj o reviziji finansijskih izveštaja (u celini)**
- III Godišnji izveštaj o poslovanju preduzeća**
 - Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja Društva, a naročito finansijsko stanje u kome se Društvo nalazi i podaci važni za procenu stanja imovine Društva
 - Opis očekivanog razvoja Društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama Društva, kao i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje Društva izloženo
 - Važniji poslovni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen
 - Značajniji poslovi sa povezanim licima
 - Aktivnosti Društva na polju istraživanja i razvoja
 - Podaci o stečenim sopstvenim akcijama
 - Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja
- IV Izjava lica odgovornih za sastavljanje finansijskih izveštaja**
- V Odluka nadležnog organa Preduzeća o usvajanju godišnjih finansijskih izveštaja***
- VI Odluka o raspodeli dobiti ili pokriću gubitka***

ПОДАЦИ О ОБВЕЗНИКУ

Пословно име

Матични број ПИБ Општина

Место ПТТ број

Улица Број

ВРСТА ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА

редовни годишњи финансијски извештај за 2011. годину.

РАЗВРСТАВАЊЕ

У складу са чланом 7. Закона о рачуноводству и ревизији, а на основу података из финансијског извештаја за 2011. годину,
обвезник се разврстао као правно лице.

НАЧИН ДОСТАВЉАЊА ОБАВЕШТЕЊА О УТВРЂЕНИМ НЕДОСТАЦИМА/ПОТВРДЕ О РЕГИСТРАЦИЈИ

Начин доставе

Назив

Општина

Место ПТТ број

Улица Број

ПОДАЦИ О ЛИЦУ ОДГОВОРНОМ ЗА САСТАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА

Назив/име и презиме

Место

Улица Број

Е-mail

Телефон

ИЗЈАВА: Гарантујем тачност унетих података

Законски заступник обвезника

Својеручни потпис

Име

Презиме

ЈМБГ

Popunjiva pravno lice - preduzetnik					
07073224 Maticni broj		100830795 PIB			
Popunjiva Agencija za privredne registre					
750 1 2 3	☐ 19	☐	☐	☐	☐
Vrsta posla					

Naziv : **Energoprojekt Industrija a.d.**

Sediste : **Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12**

BILANS STANJA

7005010978373

na dan **31.12.2011. godine**

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		192670	309801
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004		1373	1550
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		104639	107565
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006		100901	104578
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007		3738	2987
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		86658	200686
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010		46217	47668
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011		40441	153018
	B. OBRтна IMOVINA (013+014+015)	012		649617	487901
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013		9158	2142
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014			
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		640459	485759
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016		518580	469211
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017		3677	3728
23 minus 237	3. Kratkorocni finansijski plasmani	018		66670	5006
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019		18449	7515

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020		33083	299
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021			
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		842287	797702
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		842287	797702
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025		392545	2783
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		281676	274796
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		89558	89558
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104		22504	22230
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105		35734	35664
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106		807	556
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107		0	820
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108		133073	127608
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		557990	519962
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112		7602	7708
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113		0	368016
414, 415	1. Dugorocni krediti	114			
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115		0	368016
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		550388	144238
42, osim 427	1. Kratkorocne finansijske obaveze	117			
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119		483150	114762
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120		57530	14041
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121		9708	15435
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122			

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123		2621	2944
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		842287	797702
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125		392545	2783

U 500 dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Adnick

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">07073224</div> Maticni broj	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> Sifra delatnosti	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">100830795</div> PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">750</div> 1 2 3 Vrsta posla	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> 19	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> 20 21 22 23 24 25 26

Naziv :Energoprojekt Industrija a.d.

Sediste : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

BILANS USPEHA

7005010978380

u period **01.01.2011 do 31.12.2011**

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		289896	602883
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202		289583	602262
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203			
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204			
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205			
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206		313	621
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		328087	675304
50	1. Nabavna vrednost prodate robe	208		19378	132980
51	2. Troškovi materijala	209		4627	4772
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210		167429	175249
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211		4569	8701
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212		132084	353602
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213			
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214		38191	72421
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215		100158	93975
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216		55840	33999
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217		3276	18952
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218		3866	911
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219		5537	5596
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222			

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223		5537	5596
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225		51	0
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226		0	112
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227		253	0
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229		5739	5484
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä": NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

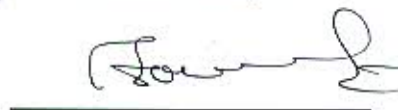
U BGD dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik

07073224

Maticni broj

100830795

PIB

Sifra delatnosti

Popunjiva Agencija za privredne registre

750

1 2 3

Vrsta posla

19

20

21

22

23

24

25

26

Naziv : Energoprojekt Industrija a.d.

Sediste : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005010978397

u periodu od 01.01.2011. do 31.12.2011. godine

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	308822	282450
1. Prodaja i primljeni avansi	302	305683	265287
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	0	2
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	3139	17161
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	381535	755416
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	196385	553036
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	167968	184332
3. Placene kamate	308	33	3
4. Porez na dobitak	309	0	7565
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	17149	10480
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311		
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II -I)	312	72713	472966
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	84445	133489
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314	2361	0
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315	346	436
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316	39556	92218
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	12631	1336
5. Primljene dividende	318	29551	39499
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	569	1519
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	569	1519
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323	83876	131970
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324		

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	0	344890
1. Uvecanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327		
3. Ostale dugorocne i kratkorocne obaveze	328	0	344890
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	0	171
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331		
3. Finansijski lizing	332		
4. Isplacene dividende	333	0	171
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334	0	344719
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335		
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	393267	760829
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	382104	757106
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	11163	3723
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339		
Ä...Ä. GOTOVINA NA POCETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	7515	9691
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341		
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	229	5899
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	18449	7515

U BEO dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Adriatic

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06 , 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073224 Maticni broj	Sifra delatnosti	100830795 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv : **Energoprojekt Industrija a.d.**

Sediste : **Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12**

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005010978410

u periodu od **01.01.2011. do 31.12.2011. godine**

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	AOP	Ostali kapital (racun 309)	AOP	Neuplaceni upisani kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premija (racun 320)
	1		2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	401	80897	414	8661	427		440	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	404	80897	417	8661	430		443	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405		418		431		444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	407	80897	420	8661	433		446	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	410	80897	423	8661	436		449	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425		438		451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	413	80897	426	8661	439		452	

Red. br.	OPIS	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	453	20436	466	35179	479	4016	492	820
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	456	20436	469	35179	482	4016	495	820
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457	1794	470	485	483	543	496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471		484	4003	497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	459	22230	472	35664	485	556	498	820
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	462	22230	475	35664	488	556	501	820
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463	274	476	70	489	251	502	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477		490		503	820
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	465	22504	478	35734	491	807	504	

Red. br.	O P I S	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037,237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	505	123198	518		531		544	271567
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	508	123198	521		534		547	271567
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	6204	522		535		548	9026
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	1794	523		536		549	5797
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	511	127608	524		537		550	274796
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	514	127608	527		540		553	274796
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515	5739	528		541		554	6334
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516	274	529		542		555	546
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	517	133073	530		543		556	281676

Red. br.	O P I S	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	569	

U BGD dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

A. Kowack

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07073224 Maticni broj		100830795 PIB
Sifra delatnosti		
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla		19 20 21 22 23 24 25 26

Naziv : **Energoprojekt Industrija a.d.**

Sediste : **Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12**

STATISTICKI ANEKS

7005010978403

za 2011. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 3)	602	2	2
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	2	2
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	109	110

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	2675	1125	1550
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607		XXXXXXXXXXXXX	
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	593	XXXXXXXXXXXXX	177
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	2082	709	1373
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	181158	73593	107565
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	569	XXXXXXXXXXXXX	589
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	1581	XXXXXXXXXXXXX	4246
	2.4. Revalorizacija	614	751	XXXXXXXXXXXXX	751
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	180897	76258	104639

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616		
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617		
12	3. Gotovi proizvodi	618		
13	4. Roba	619		
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620		
15	6. Dati avansi	621	9158	2142
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	9158	2142

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	80897	80897
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovornoscu	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Drustveni kapital	630		
305	6. Zadruzni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	8661	8661
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	89558	89558

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	197310	197310
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	80897	80897
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioriternih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioriternih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	80897	80897

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	445436	445019
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	133157	114762
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prehodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	25012	50698
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	256084	621909
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	90540	94948
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	14089	14854
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	22069	22345
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647		
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648		
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	36500	44520
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	1022887	1409055

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	3252	3142
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	126698	132147
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	22069	22345
2, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	5996	8619
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	3135	1653
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	9531	10485
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	97288	313211
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658		
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljista	659		
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660		
540	11. Troškovi amortizacije	661	4423	4888
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	802	1232
553	13. Troškovi platnog prometa	663	1299	1130

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	549	556
555	15. Troškovi poreza	665	3055	4341
556	16. Troškovi doprinosa	666		
562	17. Rashodi kamata	667	27757	15159
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	27757	15159
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669		
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu čovekove sredine i za sportske namene	670	829	860
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	334440	534927

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672	20676	144055
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povracaja poreskih dazbina	673		
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljiste	675		
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	32376	24810
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	767	361
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679	688	0
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	54507	169226

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682		
3. Kapitalne subvencije i druga drzavna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Drzavna dodeljivanja za premije, regres i pokrice tekucih troskova poslovanja	684		
5. Ostala drzavna dodeljivanja	685		
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688		

U 500 dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Asković

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2011. GODINU**

Beograd, 2012. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	4
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA	5
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	6
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	6
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	9
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	10
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	11
7.1. Procenjivanje	12
7.2. Efekti kurseva stranih valuta	13
7.3. Prihodi	13
7.4. Rashodi	14
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja	15
7.6. Porez na dobitak	15
7.7. Nematerijalna ulaganja.....	17
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema.....	18
7.9. Finansijski lizing	19
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	20
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	20
7.12. Investicione nekretnine.....	22
7.13. Zalihe.....	22
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji	24
7.15. Finansijski instrumenti	25
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	28
7.17. Kratkoročna potraživanja	28
7.18. Finansijski plasmani	30
7.19. Obaveze	30
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	31
7.21. Naknade zaposlenima.....	33
8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU	34
8.1. Kreditni rizik	36
8.2. Tržišni rizik	38
8.3. Rizik likvidnosti	40
8.4. Upravljanje rizikom kapitala	41
9. BILANS USPEHA	44
9.1. Prihodi od prodaje	44
9.2. Ostali poslovni prihodi	45
9.3. Nabavna vrednost prodate robe	45
9.4. Troškovi materijala.....	45
9.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	45

9.6.	Troškovi amortizacije	46
9.7.	Troškovi rezervisanja	46
9.8.	Troškovi proizvodnih usluga	47
9.9.	Nematerijalni troškovi	48
9.10.	Finansijski prihodi	49
9.11.	Finansijski rashodi	50
9.12.	Ostali prihodi	50
9.13.	Ostali rashodi	51
9.14.	Dobitak pre oporezivanja	52
9.15.	Porez na dobitak i neto dobitak	53
9.16.	Neto dobitak po akciji	53
10.	BILANS STANJA	54
10.1.	Nematerijalna ulaganja	54
10.2.	Nekretnine, postrojenja i oprema	55
10.3.	Investicione nekretnine	56
10.4.	Dugoročni finansijski plasmani	57
10.5.	Zalihe i dati avansi	57
10.6.	Kratkoročna potraživanja	58
10.7.	Kratkoročni finansijski plasmani	59
10.8.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	59
10.9.	Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	60
10.10.	Promene na kapitalu	76
10.11.	Osnovni kapital	62
10.12.	Rezerve	62
10.13.	Revalorizacije rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	62
10.14.	Neraspoređeni dobitak	63
10.15.	Dugoročna rezervisanja	63
10.16.	Obaveze iz poslovanja	67
10.17.	Ostale kratkoročne obaveze	67
10.18.	Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	68
10.19.	Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	68
10.20.	Usaglašavanje potraživanja i obaveza	69
10.21.	Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva	70
11.	HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA	71
12.	TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	71
13.	POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	72
14.	DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	73

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Energoprojekt Industrija je akcionarsko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja (u daljem tekstu: Društvo) u Beogradu. Registrovano je kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD 8034/2005 od 04.04.2005. godine.

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07073224
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	7112 - Inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100830795

Relevantne pravne činjenice vezane za **istorijat Društva** su sledeće:

Društvo je osnovano kao posebno pravno lice Rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu broj FI 10668/78 koje je doneto 03.01.1979. godine sa pravnom snagom od 01.01.1979. godine i poslovalo je pod nazivom Industrija i Termotehnika OOUR za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata, termotehničkih postrojenja i instalacija, Zeleni venac br. 18, Beograd.

Usled uskladjivanja sa Zakonom o preduzećima, od 12.01.1990. godine, ovaj OOUR menja svoj status (usled pretvaranja kapitala u obračunske deonice) i posluje pod nazivom Energoprojekt Industrija, deoničko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja, Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd.

U skladu sa Zakonom o svojinskoj transformaciji, od 13.06.1991. godine ovaj DD menja svoj status i posluje pod nazivom Energoprojekt Industrija, deoničko društvo u mešovitoj svojini za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja, Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd.

U skladu sa Zakonom o preduzećima, Zakonom o klasifikaciji delatnosti i o Registru jedinica razvrstavanja i Zakonom o privatizaciji, od 24.04.2001. godine, ovaj MDD menja svoj status i posluje pod nazivom Energoprojekt

Industrija, akcionarsko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja, Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Rešenjem kod Agencije za privredne registre upisuje se promena naziva pod brojem BD 206556/2006, koje je doneto 12.02.2007. godine, ovaj AD posluje pod nazivom Energoprojekt Industrija, otvoreno, kotirano akcionarsko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja, Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd. Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** su inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje. Preciznije, Društvo se bavi projektovanjem, konsaltingom i inženjeringom industrijskih objekata i postrojenja u zemlji i inostranstvu, trgovinom na veliko hemijskim proizvodima i drugim delatnostima iz Osnivačkog akta Društva. Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u **srednje pravno lice**.

Društvo ima dva pridružena i jedno zavisno preduzeće: Energopet doo (33,33%), Energoplast doo (40%) i Zahinos Ltd (100%).

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakom meseca, iznosio:

- 2011. godine 109 i
- 2010. godine: 110 radnika.

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **pojedinačni finansijski izveštaji Društva** i odobreni su od strane Upravnog odbora dana 28.02.2012. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2011. godini sačinjavala su sledeća lica:

- Ljubisav Popović - Direktor
- Danilo Kuprešanić - Izvršni direktor za plan i realizaciju projekata
- Nemanja Đurđević - Izvršni direktor za finansije i računovodstvo

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Društvo je u većinskom vlasništvu Energoprojekt Holding a.d. iz Beograda koje poseduje 62,77% od ukupnog broja emitovanih akcija, dok je ostatak od 37,23% u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih lica. Akcijama Društva trguje se na vanberzanskom tržištu Beogradske berze.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je **Zakon o računovodstvu i reviziji** (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/09) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Pri sastavljanju i prezentaciji finansijskih izveštaja Društva uvažena je odredba Zakona o računovodstvu i reviziji, po kojoj su pravna lica dužna da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine, obaveza, prihoda i rashoda; sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja, vrše shodno:

- zakonskoj regulativi,
- profesionalnoj regulativi i
- internoj regulativi.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu i reviziji (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/2009),
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004,18/2010),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007),
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 05/2007, 119/2008, 02/2010);

- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 119/2008, 09/2009, 04/2010, 03/2011);
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 04/2010, 03/2011) ,
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku: MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja.

Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative. Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbije prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih

izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS" broj 114/2006, 5/2007, 119/2008 i 2/2010), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 – „Prezentacija finansijskih izveštaja“;

- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćen je aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama društva, koji je donet 28.02.2007. godine od strane Upravnog odbora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva.

Finansijski izveštaji Društva za 2011. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa; za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva. Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinara, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju; što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku (*Going Concern* princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, приходima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom

transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili,

ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljjanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva, dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao uporedni podaci iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2010. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje rezervisanja za garancije i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknativa (fer ili

upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2011.	31.12.2010.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	104,6409	105,4982
1 USD	80,8662	79,2802

7.3. Prihodi

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi: Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom, Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodanim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodanim proizvodom i robom; iznos prihoda se može pouzdano izmeriti, verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - *Prihodi, prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koji se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza. Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se

iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva; se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja. Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu. Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja. Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme)

umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo. Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.*

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku

osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se primenom **FIFO metode**, koja polazi od pretpostavke da se stavke zaliha materijala koje su najranije nabavljene najranije i utroše u proizvodnom procesu.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju:

troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Suštinski, vrednovanje zaliha gotovih proizvoda i zaliha nedovršene proizvodnje nastaje kao rezultat računovodstva troškova i učinaka (proizvodno računovodstvo). Preciznije, zalihe nedovršene proizvodnje i zalihe gotovih proizvoda, koja nastaju kao rezultat proizvodnog procesa, vode se po standardnoj ceni koštanja. Razlika između vrednosti zaliha po stvarnoj ceni koštanja utvrđena nakon pogonskog obračuna i vrednosti zaliha po standardnoj ceni koštanja predstavlja odstupanje od cene gotovih proizvoda.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati. Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj javnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća,
- krediti (zajmovi) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kredit (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru

nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivni dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja. Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za otpis i rashod, donosi Upravni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspelo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu predloga računopolagača, nakon razmatranja i predloga Komisije za otpis i rashod, donosi Upravni odbor Društva. Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, **shodno MRS 37** - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa. Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

7.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**.

Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskonta stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih

instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je **Društvo izloženo različitim vrstama rizika**.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer,

potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nelikvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Kupci u zemlji</i>		
RTB Bor	8.041	
Jugoremedija	22.100	16.456
Fiat automobili Srbija	35.346	
Energoprojekt Oprema	22.052	
Energoprojekt Visokogradnja		11.774
VP Properties		27.297
Neoplanta		5.116
Mlekara Mladost Kragujevac		4.029
Ostali	22.800	19.790
Svega	110.339	84.462
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
Mlekara Banja Luka	303.850	305.809
Ostali	33.080	33.226
Svega	336.930	339.035
<i>Druga potraživanja</i>		
Kamate	51.876	21.521
Dividende	10.682	12.737
Ostali	8.753	11.456
Svega	71.311	45.714
UKUPNO	518.580	469.211

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje je tokom godine izvršeno umanjnje vrednosti	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Kupci u zemlji</i>		
Atlas sistem	263	
Svega	263	
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
KECO Invest Engineering	1.569	
Svega	1.569	
UKUPNO	1.832	

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kurseva stanih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi negativna promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata Društva, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo valutnom riziku**.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

<i>Sredstva u EUR</i>		<i>Obaveze u EUR</i>	
<i>2011.</i>	<i>2010.</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
536.346	537.367	393.078	368.089

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursevima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, nenaplaćena potraživanja i neizmirene obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Iako, sa aspekta Društva, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu EUR, a od ostalih valuta značajan uticaj može da ima promena USD) analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuacija svih za Društvo relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, *apresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, *depresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	14.328	16.928

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. **Društvo ovoj vrsti rizika nije izloženo, jer ne postoje kreditna zaduženja sa promenljivim kamatnim stopama.**

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
Energoprojekt Holding	32.024	19.993
Energoprojekt Visokogradnja	3.258	2.660
Frigomex	4.867	
Trimo inženjering	5.241	
Nissal	15.855	
Simens		4.079
Ostali	3.710	7.162
Svega	64.955	33.894
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Zahinos		39.240
Dewa	1.554	1.567
Lenntech	900	908
Cuss Criwa GmbH		7.365
Grande Trivić		3.098
Tipo kotlogradnja		1.456
Ostali	218	3.258
Svega	2.672	56.892
UKUPNO	67.627	90.786

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu. **Društvo nije opterećeno rizikom od promene cena.**

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	1,18	3,38
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	1,10	3,37
Gotovinski ratio likvidnosti		0,03	0,05
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	99.229	343.663

Značajno smanjenje vrednosti pokazatelja likvidnosti u odnosu na 2010. godinu je posledica preknjižavanja obaveza prema Imleku, po osnovu specifičnog finansiranja projekta Mlekara Banja Luka, sa dugoročnih na kratkoročne obaveze usled njihovog dospeća tokom 2012. godine, odnosno, dospeća u roku do godinu dana.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva

obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Neto dobitak/gubitak	5.739	5.484
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	274.796	271.567
Kapital na kraju godine	281.676	274.796
Svega prosečan kapital	278.236	273.182
Stopa prinosa na sopstveni kapital	2,06%	2,01%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Obaveze	557.990	519.962
Ukupna sredstva	842.287	797.702
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	66,25%	65,18%

<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	281.676	274.796
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	7.602	375.724
Svega	289.278	650.520
Ukupna sredstva	842.287	797.702
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	34,34%	81,55%

Značajno smanjenje udela dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava je posledica preknjižavanja obaveze prema Mleku, po osnovu specifičnog finansiranja projekta Mlekara Banja Luka, iz dugoročnih u kratkoročne obaveze, usled roka dospeća koji dospeva tokom poslovne 2012. godine, odnosno u roku kraćem od godinu dana.

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	550.388	512.254
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	18.449	7.515
Svega	531.939	504.739
Kapital	281.676	274.796
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	0,53	0,54

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod pružanjem usluga na domaćem i inostranom tržištu, struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje usluga matičnim i zavisnim pravnim licima	1.070	
Prihodi od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima	81.450	36.191
Svega	82.520	36.191
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	20.676	144.055
Prihodi od prodaje usluga	185.706	224.216
Svega	206.382	368.271
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od pružanja usluga	681	197.800
Svega	681	197.800
UKUPNO	289.583	602.262

Prihodi od prodaje usluga matičnim i zavisnim pravnim licima se odnose na prihod ostvaren od Energoprojekt Holding-a u visini od 1.070 hiljada RSD.

Prihodi od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima se odnose najviše na prihode ostvarene od Energoprojekt Visokogradnje u visini od 60.647 hiljade RSD, Energoprojekt Opreme u visini od 18.688 hiljada RSD i od pridruženog društva Energoplast doo u iznosu od 2.022 hiljade RSD.

U strukturi prihoda od prodaje usluga na domaćem tržištu najznačajniji je prihod ostvaren od Fiat automobili Srbija u iznosu od 126.109 hiljada RSD. Prihodi od prodaje proizvoda se u potpunosti odnose na trgovinu granulatom i iznose 20.676 hiljada RSD.

9.2. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Prihod od zakupnina	313	621
UKUPNO	313	621

Prihodi od zakupnina su ostvareni izdavanjem poslovnog prostora u vlasništvu Društva.

9.3. Nabavna vrednost prodate robe

Nabavna vrednost prodate robe se u celokupnom iznosu odnosi na nabavnu vrednost prodalog granulata i u 2011. godini je iznosila 19.378 hiljada RSD, dok je u 2010. godini iznosila 132.980 hiljada RSD. Značajno smanjenje je posledica činjenice da je tokom 2010. godine vršena realizacija projekta Mlekara Banja Luka, tokom kojeg je Društvo bilo dobavljač potrebnog materijala i opreme za realizaciju projekta na teritoriji Republike Srpske.

9.4. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi materijala za izradu	229	233
Troškovi ostalog materijala	1.146	1.397
Troškovi goriva i energije	3.252	3.142
UKUPNO	4.627	4.772

9.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	126.699	132.147
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	22.069	22.345
Svega	148.768	154.492

Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.	5.995	8.619
Naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	3.135	1.653
Ostali lični rashodi i naknade	9.531	10.485
UKUPNO	167.429	175.249

U okviru **ostalih ličnih rashoda**, najznačajniji su troškovi Društva po sledećim osnovama:

- Naknade zaposlenima za prevoz na posao 3.148 hiljada RSD
- Dnevnice u inostranstvu 1.668 hiljada RSD
- Stipendije 1.682 hiljade RSD

Pored navedenog, u okviru ostalih ličnih rashoda iskazane su solidarne pomoći, ostali troškovi službenih putovanja u zemlji i inostranstvu, troškovi viza, prevoza, prenoćišta i dr.

9.6. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	177	177
Amortizacija nekretnina	1.895	1.895
Amortizacija postrojenja i opreme	2.352	2.817
UKUPNO	4.424	4.889

9.7. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	145	3.812
UKUPNO	145	3.812

Troškovi rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju u 2011. godini jednaki su razlici između, s jedne strane, iznosa rezervisanja za otpremnine na kraju 2011. godine i iznosa rezervisanja za otpremnine na dan

31.12.2010. godine umanjenog za iznos isplaćenih otpremnina u toku 2011. godine.

Procena rezervisanja na datum bilansa stanja po osnovu MRS 19 (za otpremnine prilikom odlaska u penziju detaljnije je objašnjena u Napomeni 10.15.

9.8. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Troškovi usluga na izradi učinaka	84.768	299.968
Troškovi transportnih usluga	2.079	2.681
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	2.364	3.911
Troškovi reklame i propagande	564	17
Troškovi ostalih usluga	7.513	6.634
UKUPNO	97.288	313.211

Troškovi usluga na izradi učinaka su dominantno troškovi podizvođača na inženjering ugovorima Društva. Značajno manji iznos u odnosu na prethodnu godinu je posledica manjeg obima inženjering poslova tokom 2011. godine.

U okviru **troškova transportnih usluga**, pored troškova transportnih usluga u zemlji i inostranstvu, iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona, interneta i dr.

Troškovi reklame i propagande se odnose na:

- troškove reklame, uključujući i troškove ispitivanja tržišta, kao i troškove izrade prospekata i publikacija (u 2011. godini 61 hiljada RSD; u 2010. godini 17 hiljada RSD) i
- troškove sponzorstva (u 2011. godini 503 hiljada RSD).

U okviru **troškova ostalih usluga** najznačajniji deo se odnosi na grafičke usluge 3.874 hiljade RSD i troškove komunalnih usluga (grejanje i gradska čistoća) 1.881 hiljada RSD

Troškovi ostalih usluga se odnose na zaštitu na radu, registraciju vozila, naknade za korišćenje puteva i dr.

9.9. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi neproizvodnih usluga	2.643	5.181
Troškovi reprezentacije	1.674	2.512
Troškovi premija osiguranja	802	1.232
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	1.299	1.130
Troškovi članarina	549	556
Troškovi poreza	3.055	4.341
Ostali nematerijalni troškovi	24.774	25.439
UKUPNO	34.796	40.391

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, čišćenja prostorija, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa i dr.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica (u 2011. godini 802 hiljade RSD; u 2010. godini 1.232 hiljade RSD)

Troškovi članarina privrednim komorama se gotovo u celokupnom iznosu odnose na članarine Komorama (Privredna komora Srbije i Privredna komora grada Beograda), koje predstavljaju obavezu na isplaćene plate zaposlenih.

Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga se odnose najviše na troškove platnog prometa i bankarskih usluga u zemlji u iznosu od 1.056 hiljada RSD.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, poreza na upotrebu mobilnih telefona i dr. Najznačajniji deo ovih troškova se odnosi na naknadu za korišćenje građevinskog zemljišta (u 2011. godini 1.272 hiljada RSD; u 2010. godini 1.217 hiljada RSD).

Ostali nematerijalni troškovi se odnose najvećim delom na usluge Energoprojekt Holdinga po osnovu ugovora o pružanju usluga br.160, u iznosu od 20.287 hiljada RSD. Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl.

9.10. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	2.467	2.543
Prihodi od kamate po drugim osnovama	31.046	22.629
Svega	33.513	25.172
<i>Pozitivne kursne razlike</i>		
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	3.264	6.794
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	1.200	1.568
Pozitivne kursne razlike po drugim osnovama	16.892	17.142
Svega	21.356	25.504
Prihodi od efekata valutne klauzule	4.435	3.328
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica	39.546	39.586
Ostali finansijski prihodi	1.308	115
UKUPNO	100.158	93.975

Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima se u potpunosti odnose na kamatu prema zavisnom društvu Zahinos Ltd.

Najznačajniji deo **prihoda od kamata po drugim osnovama** je posledica kamata od dužničko poverilačkih odnosa sa Mlekarom Banja Luka i Jugoremedijom (u 2011. godini Mlekara Banja Luka 27.710 hiljada RSD, Jugoremedija 2.479 hiljada RSD; u 2010. godini Mlekara Banja Luka 15.156 hiljada RSD, Jugoremedija 6.365 hiljada RSD). Ugovorima je definisano odloženo plaćanje i obračun kamate po ugovorenoj kamatnoj stopi na neplaćene dospele obaveze do momenta isplate.

9.11. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate po drugim osnovama	27.757	15.159
Svega	27.757	15.159
<i>Negativne kursne razlike</i>		
Negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	4.310	2.471
Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	897	212
Negativne kursne razlike po drugim osnovama	20.794	5.841
Svega	26.001	8.524
Rashodi od efekata valutne klauzule	2.082	10.316
UKUPNO	55.840	33.999

Rashodi kamate po drugim osnovama su dominantno troškovi kamate prema Imleku po osnovu specifičnog finansiranja projekta Mlekara Banja Luka i iznose 27.710 hiljada RSD.

9.12. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	293	587
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti	1.010	2.171
Naplaćena otpisana potraživanja		856
Prihodi od ukidanja rezervisanja		10.000
Svega	1.303	13.614
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nekretnina, postrojenja i opreme	751	217
Dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	518	5.121
Svega	1.269	5.338

UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	2.572	18.952
Pozitivan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	704	
UKUPNO	3.276	18.952

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme su ostvareni po osnovu prodaje vozila iz sopstvenog voznog parka Društva i u 2011. godini i u 2010. godini.

Dobici od prodaje učešća i dugoročnih HoV su ostvareni prodajom akcija Energoprojekt Garant ad.

Pozitivan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda je ostvaren na osnovu storniranja uočenog dvostrukog knjiženja fakture dobavljača tokom 2010. godine, što je korigovano tokom 2011. godine.

9.13. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Ostali rashodi</i>		
Ostali nepomenuti rashodi	829	860
Svega	829	860
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	1.173	51
Potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana	1.833	
Svega	3.006	911
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	3.835	911
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	31	
UKUPNO	3.866	911

Rashodi po osnovu obezvređenja dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju su prevashodno ostvareni gubitak Zahinosa iz 2010. godine u iznosu od 1.127 hiljade RSD.

Rashodi po osnovu obezvređenja potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana su ostvareni preknjiženjem potraživanja prema Keco Invest Engineering u iznosu od 1.569 hiljada RSD i prema Atlas sistem u iznosu od 264 hiljade RSD na sumnjiva i sporna potraživanja.

Najznačajniji deo **ostalih nepomenutih rashoda** se odnosi na izdatke za humanitarne, kulturne i zdravstvene aktivnosti (u 2011. godini 825 hiljada RSD, a u 2010. godini 860 hiljada RSD).

9.14. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	289.896	602.883
Poslovni rashodi	328.087	675.304
Poslovni rezultat	-38.191	-72.421
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	100.158	93.975
Finansijski rashodi	55.840	33.999
Finansijski dobitak	44.318	59.976
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	3.276	18.952
Ostali rashodi	3.866	911
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	-590	18.041
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	393.330	715.810
UKUPNI RASHODI	387.793	710.214
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	5.537	5.596

9.15. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	5.537	5.596
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	-32.979	-43.470
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha	1.010	
Oporeziva dobit	-32.979	
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom	1.010	
Poreska osnovica	1.010	
Obračunati porez (10% od poreske osnovice)	101	
Ukupna umanjnje obračunatog poreza	50	
Obračunati porez po umanjnju	51	
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	5.537	5.596
Poreski rashod perioda	51	
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	253	-112
Neto dobitak/gubitak	5.739	5.484

Kapitalni dobitak u iznosu od 1.010 hiljade RSD je posledica prodaje akcija Energoprojekt Garant.

9.16. Neto dobitak po akciji

<i>Pokazatelj</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	5.739	5.484
Prosečan broj akcija tokom godine	197.310	197.310
Neto dobitak po akciji u dinarima	29,09	27,79

10. BILANS STANJA**10.1. Nematerijalna ulaganja**

Struktura i promena stanja nemat. ulaganja	u 000 dinara			
	Nemat. ulaganja u pripremi	Avansi za nemater. ulaganja	Ostala nemater. ulaganja	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (1.1.2011.)	1.480	1.195		2.675
Korekcije početnog stanja				
Nove nabavke u toku godine				
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Smanjenje, rashodovanje i dr.	593			593
Krajnje stanje (31.12.2011.)	887	1.195		2.082
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.1.2011.)	1.125			1.125
Korekcije početnog stanja				
Amortizacija za 2011. godinu	177			177
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Smanjenje, rashodovanje i dr.	593			593
Krajnje stanje (31.12.2011.)	709			709
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 1.1.2011.	355	1.195		1.550
Stanje 31.12.2011.	178	1.195		1.373

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara					
	Zemljište	Grad. objekti	Postrojenja i oprema	Nekret., postr. i oprema u pripremi	Avansi za neekret., postr. i opremu	UKUPNO
	<i>Nabavna vrednost</i>					
Početno stanje (1.1.2011.)	6.365	144.581	26.847			177.793
Korekcije početnog stanja						
Nove nabavke u toku godine			569			569
Prenos sa jednog oblika na drugi						
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			1.581			1.581
Krajnje stanje (31.12.2011.)	6.365	144.581	25.835			176.781
	<i>Ispravka vrednosti</i>					
Početno stanje (01.1.2011.)		52.175	21.040			73.215
Korekcije početnog stanja						
Amortizacija za 2011. godinu		1.894	2.352			4.246
Prenos sa jednog oblika na drugi						
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			1.581			1.581
Krajnje stanje (31.12.2011.)		54.069	21.811			75.880
	<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>					
Početno stanje 1.1.2011.	6.365	92.406	5.807			104.578
Krajnje stanje 31.12.2011.	6.365	90.512	4.024			100.901

10.3. Investicione nekretnine

Promena stanja investicionih nekretnina	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Revalorizovana vrednost</i>		
Početno stanje (01. januara)	2.987	2.770
Korekcije početnog stanja		
Nove nabavke		
Prenos sa jednog oblika na drugi		
Revalorizacija - efekti procene	751	217
Otuđivanje i rashodovanje		
Krajnje stanje (31. decembra)	3.738	2.987

Fer vrednost investicionih nekretnina na dan 31. decembra 2011. godine je iznosila 3.738 hiljada RSD i odnosi se na poslovni prostor u vlasništvu Društva koji je izdat u zakup.

Procena je izvršena od strane procenitelja koji ima relevantne stručne kvalifikacije i nedavno iskustvo sa lokacijama i kategorijom investicione nekretnine koju je procenjivao. Procena vrednosti je vršena na osnovu brojnih faktora, kao što su: postojeći uslovi rentiranja, procena tržišnih uslova i procena stopa kapitalizacije korišćenjem uporednih tržišnih podataka, tamo gde je to moguće.

Usled trenutnog stanja na tržištu nekretnina, i smanjenog broja kupoprodajnih transakcija u odnosu na ranije godine, prouzrokovanih ekonomskom krizom, procenitelji su u povećanoj meri koristili svoje poznavanje tržišta i profesionalno rasuđivanje, te se nisu oslanjali samo na rezultate uporedivih transakcija koje su se desile u prošlosti.

10.4. Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>		
Zahinos Ltd	2.255	3.383
Svega	2.255	3.383
<i>Učešće u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica</i>		
Energopet doo	40.555	40.555
Energoplast doo	142	142
Energoprojekt Garant		550
Svega	40.697	41.247
<i>Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i druge H.o.V. namenjene prodaji</i>		
Hipotekarna banka Podgorica	3.265	3.038
UKUPNO	46.217	47.668
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dati dugoročni zajmovi zavisnim društvima		73.236
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	11.021	11.000
Hartije od vrednosti date u zalog bankama	27.537	66.796
Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima	1.955	2.037
Svega	40.513	153.069
Obezvredjenje Hartija od vrednosti	72	51
UKUPNO	40.441	153.018

Promena u iznosu učešća u kapitalu zavisnog društva Zahinos je posledica primene MRS 39 u vezi evidentiranja finansijskog rezultata (030 = 11.877 / 039 = 9.622). Društvo poseduje 48 akcija Hipotekarne banke Podgorica čija je tržišna vrednost akcije na dan 31.12.2011. iznosila 68.016,59 RSD (650 EUR). Tokom 2011. godine Društvo je prodalo akcije Energoprojekt Garant-a. a.d., dok je zavisno društvo Zahinos Ltd je u potpunosti vratilo Društvu dugoročni zajam.

10.5. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i Datih avansa	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Dati avansi	9.158	2.142
UKUPNO	9.158	2.142

10.6. Kratkoročna potraživanja

Struktura kratkoročnih potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci – ostala povezana pravna lica	33.335	16.638
Kupci u zemlji	77.004	74.188
Kupci u inostranstvu	336.930	354.192
Minus: Ispravka vrednosti	1.833	
Svega	445.436	445.018
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	9.995	10.061
Svega	9.995	10.061
<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu i dividende	62.609	12.737
Potraživanja od zaposlenih	28	57
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	3.677	3.728
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	70	67
Ostala potraživanja	442	1.271
Svega	66.826	17.860
UKUPNO	522.257	472.939

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Stanje na dan 01. januara		791
Dodatna ispravka vrednosti	1.833	
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja		
Naplaćena ispravljena potraživanja		791
UKUPNO	1.833	-

Formiranje i ukidanje ispravke vrednosti potraživanja iskazuje se u okviru „Ostalih rashoda/ostalih prihoda“ u Bilansu uspeha (Napomene 9.12 i 9.13). Kategorije unutar pozicije potraživanja ne sadrže obezvređena sredstva. Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja je fer vrednost

svake pojedinačne kategorije gore navedenih potraživanja. Osim potraživanja prema Mlekari Banja Luka i Jugoremediji, potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonosna.

10.7. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Namensko oročenje sredstava kod domaćih poslovnih banaka	66.670	5.006
Svega	66.670	5.006
UKUPNO	66.670	5.006

Detaljnije informacije o deponovanim sredstvima kod domaćih poslovnih banaka su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Valuta</i>	<i>Datum plasmana</i>	<i>Datum Dospeća</i>	<i>Iznos u 000 RSD</i>
Unicredit	RSD	26.12.2011	10.01.2012	20.000
Unicredit	EUR	29.12.2011	09.01.2012	46.670

10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Tekući računi (dinarski)	2.001	4.210
Tekući računi (devizni)	16.411	3.058
Dinarska blagajna	42	75
Devizna blagajna		
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi		
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena		
Ostala novčana sredstva (VISA)	-5	172
UKUPNO	18.449	7.515

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazana su sredstva u poslovnim bankama u zemlji prevashodno Unicredit banka, Banka Intesa i Alpha banka.

10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Unapred plaćeni troškovi	416	299
Razgraničeni porez na dodatu vrednost		
Potraživanja za nefakturisani prihod	32.667	
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza		
Ostala aktivna vremenska razgraničenja		
UKUPNO	33.083	299

Potraživanja za nefakturisani prihod se odnose na Projekat bolnice u Kazahstanu u iznosu od 8.360 hiljada RSD i na Projekat drobilicnog postrojenja u Kazahstanu u iznosu od 24.308 hiljade RSD. Aktivnosti na ovim projektima traju od početka poslovne 2011. godine. Fakturisanje i okončanje realizacije po osnovu ovih projekata je, u skladu sa ugovorenim dinamikom plaćanja u tranšama, predviđeno tokom poslovne 2012. godine.

10.10. Promene na kapitalu

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci-one rezerve	Nerealizovani dobitci osnovu HoV	Nerealizovani gubici osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Gubitak do visine kapitala	Otkupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2010. godine	80.897	8.661		22.230	35.664	556	(820)	127.608			274.796
Ispravka greške i promena računovodstvene politike											-
Korigovano početno stanje	80.897	8.661		22.230	35.664	556	(820)	127.608			274.796
Povećanje				274	70	251	820	5.739			7.154
Promene u fer vrednosti HoV raspolozivih za prodaju											-
Neto dobitak tekućeg perioda											-
Raspodela dobiti								(274)			(274)
Prodaja / (sticanje) sopstvenih akcija											-
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobit za 20... godinu											-
Stanje 31.12.2010. godine	80.897	8661	-	22.504	35.734	807	-	133.073	-	-	281.676

10.11. Osnovni kapital

Struktura kapitala	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital	80.897	80.897
Ostali osnovni kapital	8.661	8.661
UKUPNO	89.558	89.558

Struktura Osnovnog kapitala je: Energoprojekt Holding 50.781 hiljada RSD (62,77%) i ostala pravna i fizička lica 30.116 hiljada RSD (37,23%).

10.12. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Zakonske rezerve	9.789	9.789
Statutarne i druge rezerve	12.715	12.441
UKUPNO	22.504	22.230

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala. Opštim aktom Društva utvrđene su statutarne rezerve o čijoj visini odlučuje Skupština akcionara Društva na predlog Upravnog odbora, a koje ne mogu biti manje od 5% ostvarenog neto dobitka.

10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Revalorizacione rezerve	35.734	35.664
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju	807	556
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih za prodaju		820
UKUPNO	36.541	35.400

Promene na revalorizacionim rezervama odnose se na usklađivanje vrednosti hartija od vrednosti koje se nalaze u portfoliju hartija od vrednosti Društva, sa njihovom fer vrednošću na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti na dan sastavljanja finansijskih izveštaja.

10.14. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Stanje na dan 01.01.	127.608	123.198
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 12		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 19		720
Raspodela dobitka (dividende)		
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)		
Raspodela dobitka u statutarne rezerve	274	1.794
Ostalo		
Dobit tekuće godine	5.739	5.484
Stanje na dan 31. decembra	133.073	127.608

10.15. Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	7.602	7.708
UKUPNO	7.602	7.708

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva preduzeća iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna preduzeća u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Smanjenje iznosa rezervisanja sistema Energoprojekt po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 13,07%), u bilansu stanja na dan 31.12.2011. godine u odnosu na dan 31.12.2010. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje očekivanog iznosa prosečne otpremnine za 7,39%);
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (pre svega, stupanje na snagu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kojima se, tokom „prelaznog perioda“, povećava broj potrebnih godina staža za odlazak u penziju zaposlenih ženskog pola; a na snižavanje iznosa rezervisanja utiče i smanjenje ukupog broja zaposlenih za 11,05%, povećanje realne diskontne stope za 0,5%, snižavanje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 4,33% i povećanje neoporezivog iznosa otpremnina prilikom redovnog odlaska u penziju).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih u celom sistemu Energoprojekt. Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*

- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavljaju količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Preduzeću isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrćenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 7,5% i*
- *diskontna stopa od 10% .*

U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti realni godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih obveznica (obveznice stare devizne štednje) čiji je garant Republika Srbija. Obzirom na nominalni godišnji prinos državnih obveznica, projektovanu inflaciju u zemljama EURO zone i pretpostavku da se devizni kurs formira na bazi modela teorije pariteta kupovne snage (pod pretpostavkom da u trenutnom kursu nema izraženih dispariteta, projektovana godišnja devalvacija je uslovljena razlikom između projektovane godišnje inflacije u Srbiji i u zemljama EURO zone), realni godišnji prinos repernih hartija od vrednosti je oko 4,5%, odnosno pri projektovanoj nominalnoj inflaciji u Srbiji od 5,5%, nominalni godišnji prinos je oko 10%. Kako je rok dospeća repernih hartija od

vrednosti kraći od prosečnog procenjeg roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope kompariran je prinos na dugoročne (petnaestogodišnje) državne zapise (T-bills) emitovane na primarnom tržištu od strane Ministarstva finansija Republike Srbije, Uprave za trezor u EUR (sa aukcije održane 01.06.2011. godine) i prinos na obveznice stare devizne štednje koji je u tom mom momentu bio aktuelan na sekundarnom tržištu. Time su ispunjeni zahtevi iz paragrafa 81, MRS 19.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

“Odlukom o utvrđivanju programa monetarne politike Narodne banke Srbije”, koja je stupila na snagu 01.01.2012. godine, utvrđen je Program Monetarne politike Narodne banke Srbije u 2012. godini. Programom je, pored ostalog, utvrđena ciljna stopa inflacije za 2012. godinu (kraj 2012. godine u odnosu na kraj 2011. godine) od 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Kako je inflacija u 2011. godini za više od 1,5% prekoračila ciljanu inflaciju (uvećanu za dozvoljeno odstupanje), najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Programom, planirati uz maksimalno dozvoljeno odstupanje (+1,5%).

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5,5%.

Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 2% (primenjen i na rezervisanja prethodnih godina), a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4,5%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 7,5% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 10%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

10.16. Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	63.696	21.773
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	32.024	59.233
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	5.368	4.210
Dobavljači u zemlji	27.563	9.691
Dobavljači u inostranstvu	2.673	17.652
Ostale obaveze iz poslovanja	1.833	2.203
Obaveze iz specifičnih poslova	349.993	
UKUPNO	483.150	114.762

Obaveze iz specifičnih poslova se u potpunosti odnose na obavezu prema Imleku po osnovu specifičnog finansiranja projekta Mlekara Banja Luka. S obzirom da obaveza dospeva tokom 2012. godine, izvršena su odgovarajuća preknjiženja sa dugoročnih na kratkoročne obaveze.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

10.17. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura kratkoročnih obaveza i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	12.623	12.730
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	43.032	
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	121	121
Obaveze prema zaposlenima	254	948
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	1.353	83
Ostale obaveze	147	159
UKUPNO	57.530	14.041

Obaveze po osnovu kamata se u potpunosti odnose na troškove kamate prema Imleku po osnovu specifičnog finansiranja projekta Mlekara Banja Luka.

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi, obaveze Komorama) za decembarsku zaradu, koja je u Društvu isplaćena u januaru naredne godine.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.18. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV	2.245	2.165
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	234	119
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	713	151
Svega	3.192	2.435
<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred obračunati troškovi		
Obračunati prihodi budućeg perioda		12.736
Odloženi prihodi i primljene donacije		
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	6.516	264
UKUPNO	9.708	15.435

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza. Ova obaveza je u Društvu izmirena u zakonskom roku, početkom naredne godine.

Ostala pasivna vremenska razgraničenja u iznosu 6,516 hiljada RSD se odnose na razgraničene obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost.

10.19. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Odložene poreske obaveze	2.621	2.944
Neto poreska sredstva/obaveze	2.621	2.944

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative; MRS i MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava. Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (10%).

10.20. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo redovno sprovodi usaglašavanje potraživanja i obaveza tokom godine sa najznačajnim kupcima i dobavljačima, dok se na kraju vrše kompletna usaglašavanja sa svim kupcima i dobavljačima. U narednoj tabeli prikazani su iznosi potraživanja od domaćih i inostranih kupaca koji do ovog momenta nisu odgovorili na poslate Izvode otvorenih stavki.

<i>Kupci koji nisu odgovorili na poslate izvode otvorenih stavki</i>	<i>u 000 dinara</i>
<i>Domaći Kupci</i>	
FMB doo	2.282
Rudnap group Minel kotlogradnja	2.494
Vujić Voda	871
UKUPNO	5.646

U narednoj tabeli prikazani su iznosi potraživanja od domaćih i inostranih kupaca koji su osporili iznos iz poslatih Izvoda otvorenih stavki.

<i>Kupci koji su osporili iznos iz poslatih Izvoda otvorenih stavki</i>	<i>Osporen iznos u 000 dinara</i>
<i>Domaći Kupci</i>	
Jugoremedija ad	16.568
Energoprojekt Visokogradnja	1.121
UKUPNO	17.689

I pored osporavanja iznosa od strane kupaca, Društvo nije u svojim poslovnim knjigama umanjilo vrednost potraživanja, jer je stav stručnih službi da su iskazani iznosi potraživanja realni. Potraživanja prema Jugoremediji proizilaze iz preuzetih ugovornih obaveza Jugoremedije po osnovu priznatih naknadnih radova i ugovorenog obračuna kamate na odloženo plaćanje. Potraživanja prema Energoprojekt Visokogradnji su po osnovu priznate realizacije i overene privremene situacije.

Društvo je izvršilo **usaglašavanje obaveza** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem na dan 31.12.2011. godine. Društvo nema značajne neusaglašene iznose obaveza.

10.21. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivu i vanbilansne pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Primljene hartije od vrednosti - vaučeri		
<i>Primljene garancije, avali i druga jemstva</i>		
Primljene garancije - domaći dobavljači		
Primljene garancije i druga jemstva - devizni deo	31.653	
Primljene garancije - zalog pokretnih stvari		
Primljene garancije		
Svega	31.653	
<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>		
Date garancije - dinarski deo	39.621	2.764
Date garancije - devizni deo		
Data jemstva - dinarski deo	321.174	
Data jemstva - devizni deo		
Date garancije		
Svega	360.795	2.764

<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>		
Ostala vanbilansna aktiva	97	19
Svega	97	19
UKUPNO	392.545	2.783

Najznačajniji iznos jemstava je dato solidarno jemstvo u visini od 321.174 hiljade RSD za Energoprojekt Holding u vezi kredita za obrtna sredstva od Fonda za razvoj Republike Srbije.

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Društvo ne poseduje hipoteke na teret ni u korist.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društva**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Prihodi</i>		
Energopet	93	1.601
Energoplast	2.022	8.216
Energoprojekt Oprema	18.688	
Energoprojekt Holding	1.070	
Energoprojekt Visokogradnja	60.647	24.388
Svega	82.520	34.205
<i>Rashodi</i>		
Energoprojekt Holding	22.968	22.906
Energoprojekt Visokogradnja	2.066	743

Zahinos Ltd	19.219	27.968
Energoprojekt Energodata	6.382	5.022
Energoprojekt Entel	1.469	1.645
Energoprojekt Arhitektura	38	7
Energoprojekt Garant	606	952
Svega	52.747	59.243

Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Potraživanja</i>		
Energoprojekt Oprema	22.052	
Energoprojekt Visokogradnja	9.957	14.360
Energoprojekt Energodata	178	
Energoprojekt Arhitektura	13.339	10.187
Energopet	10.682	
Energoplast	1.199	
Zahinos Ltd	3	
Svega	57.410	24.547
<i>Obaveze</i>		
Energoprojekt Oprema	242	241
Energoprojekt Entel	268	84
Energoprojekt Holding	32.024	19.993
Energoprojekt Visokogradnja	52.182	16.681
Energoprojekt Energodata	928	805
Energoprojekt Arhitektura	45	
Svega	85.689	37.804

Najznačajniji iznos obaveza se odnosi na obavezu za primljene avanse od Energoprojekt Visokogradnje u visini od 48.240 hiljada RSD.

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu:

- sudskih sporova

Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena stana.

Potencijalna **sredstva po osnovu sudskih sporova** se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjejem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

Društvo nema aktivnih materijalno značajnih sudskih sporova.

14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon datuma bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost podataka iskazanih u finansijskim izveštajima.

U Beogradu,
28.02.2012. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

Direktor

**“ENERGOPROJEKT INDUSTRIJA” a.d.,
BEOGRAD**

Finansijski izveštaji za 2011. godinu

i

Izveštaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 2
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans stanja	
Bilans uspeha	
Izveštaj o tokovima gotovine	
Izveštaj o promenama na kapitalu	
Statistički aneks	
Napomene uz finansijske izveštaje	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima društva "Energoprojekt Industrija" a.d., Beograd,

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja Društva "Energoprojekt Industrija" a.d., Beograd (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2011. godine i odgovarajući bilans uspeha, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izveštaje. Statistički aneks predstavlja sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Odgovornost rukovodstva Društva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu i reviziji ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 46/2006 i 111/2009), kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor sagledava interne kontrole relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg revizijskog mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembra 2011. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (Nastavak)

Akcionarima društva "Energoprojekt Industrija" a.d., Beograd,

Ostalo

Godišnji finansijski izveštaji Društva za 2010. godinu su bili predmet revizije od strane drugog revizora, koji je u svom Izveštaju od 15. marta 2011. godine izrazio pozitivno mišljenje na ove finansijske izveštaje.

Beograd, 16. mart 2012. godine

Igor Radmanović
Ovlašćeni revizor

Popunjiva pravno lice - preduzetnik					
07073224 Maticni broj	Sifra delatnosti	100830795 PIB			
Popunjiva Agencija za privredne registre					
750 1 2 3	☐ 19	☐ 20	☐ 21	☐ 22	☐ 23
Vrsta posla	☐ 24	☐ 25	☐ 26		

Naziv : **Energoprojekt Industrija a.d.**

Sediste : **Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12**

BILANS STANJA

7005010978373

na dan **31.12.2011. godine**

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		192670	309801
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004		1373	1550
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		104639	107565
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006		100901	104578
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007		3738	2987
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		86658	200686
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010		46217	47668
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011		40441	153018
	B. OBRтна IMOVINA (013+014+015)	012		649617	487901
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013		9158	2142
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014			
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		640459	485759
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016		518580	469211
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017		3677	3728
23 minus 237	3. Kratkorocni finansijski plasmani	018		66670	5006
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019		18449	7515

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020		33083	299
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021			
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		842287	797702
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		842287	797702
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025		392545	2783
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		281676	274796
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		89558	89558
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104		22504	22230
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105		35734	35664
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106		807	556
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107		0	820
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108		133073	127608
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		557990	519962
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112		7602	7708
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113		0	368016
414, 415	1. Dugorocni krediti	114			
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115		0	368016
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		550388	144238
42, osim 427	1. Kratkorocne finansijske obaveze	117			
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119		483150	114762
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120		57530	14041
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121		9708	15435
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122			

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123		2621	2944
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		842287	797702
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125		392545	2783

U 500 dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Adnick

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

07073224 Maticni broj	Popunjiva pravno lice - preduzetnik	100830795 PIB
Sifra delatnosti		
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	☐ 19	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 20 21 22 23 24 25 26

Naziv :Energoprojekt Industrija a.d.

Sediste : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

BILANS USPEHA

7005010978380

u period 01.01.2011 do 31.12.2011

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		289896	602883
60 i 61	1.Prihodi od prodaje	202		289583	602262
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203			
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204			
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205			
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206		313	621
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		328087	675304
50	1. Nabavna vrednost prodate robe	208		19378	132980
51	2. Troskovi materijala	209		4627	4772
52	3. Troskovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210		167429	175249
54	4. Troskovi amortizacije i rezervisanja	211		4569	8701
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212		132084	353602
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213			
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214		38191	72421
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215		100158	93975
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216		55840	33999
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217		3276	18952
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218		3866	911
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219		5537	5596
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222			

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223		5537	5596
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225		51	0
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226		0	112
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227		253	0
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229		5739	5484
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä": NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

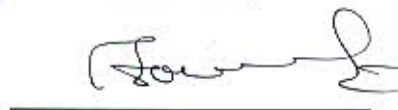
U BGD dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik

07073224

Maticni broj

100830795

PIB

Sifra delatnosti

Popunjiva Agencija za privredne registre

750

1 2 3

Vrsta posla

19

20

21

22

23

24

25

26

Naziv : Energoprojekt Industrija a.d.

Sediste : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005010978397

u periodu od 01.01.2011. do 31.12.2011. godine

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	308822	282450
1. Prodaja i primljeni avansi	302	305683	265287
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	0	2
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	3139	17161
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	381535	755416
1. Isplate dobavljacima i dati avansi	306	196385	553036
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	167968	184332
3. Placene kamate	308	33	3
4. Porez na dobitak	309	0	7565
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	17149	10480
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311		
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II -I)	312	72713	472966
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	84445	133489
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314	2361	0
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315	346	436
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316	39556	92218
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	12631	1336
5. Primljene dividende	318	29551	39499
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	569	1519
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	569	1519
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323	83876	131970
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324		

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	0	344890
1. Uvecanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327		
3. Ostale dugorocne i kratkorocne obaveze	328	0	344890
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	0	171
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331		
3. Finansijski lizing	332		
4. Isplacene dividende	333	0	171
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334	0	344719
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335		
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	393267	760829
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	382104	757106
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	11163	3723
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339		
Ä...Ä. GOTOVINA NA POCETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	7515	9691
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341		
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	229	5899
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	18449	7515

U BEO dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Adriatic

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06 , 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07073224 Maticni broj	<input type="text"/> Sifra delatnosti	100830795 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	<input type="text"/> 19	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 20 21 22 23 24 25 26

Naziv : **Energoprojekt Industrija a.d.**

Sediste : **Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12**

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005010978410

u periodu od **01.01.2011. do 31.12.2011. godine**

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	AOP	Ostali kapital (racun 309)	AOP	Neuplaceni upisani kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premija (racun 320)
	1		2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	401	80897	414	8661	427		440	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	404	80897	417	8661	430		443	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405		418		431		444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	407	80897	420	8661	433		446	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	410	80897	423	8661	436		449	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425		438		451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	413	80897	426	8661	439		452	

Red. br.	OPIS	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	453	20436	466	35179	479	4016	492	820
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	456	20436	469	35179	482	4016	495	820
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457	1794	470	485	483	543	496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471		484	4003	497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	459	22230	472	35664	485	556	498	820
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	462	22230	475	35664	488	556	501	820
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463	274	476	70	489	251	502	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477		490		503	820
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	465	22504	478	35734	491	807	504	

Red. br.	O P I S	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037,237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	505	123198	518		531		544	271567
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	508	123198	521		534		547	271567
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	6204	522		535		548	9026
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	1794	523		536		549	5797
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	511	127608	524		537		550	274796
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	514	127608	527		540		553	274796
11	Ukupna povecanja u tekuceoj godini	515	5739	528		541		554	6334
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516	274	529		542		555	546
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	517	133073	530		543		556	281676

Red. br.	O P I S	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	569	

U BGD dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

A. Kowack

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073224 Maticni broj	[] [] [] [] [] [] [] [] Sifra delatnosti	100830795 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	[] 19	[] [] [] [] [] [] [] [] 20 21 22 23 24 25 26

Naziv : **Energoprojekt Industrija a.d.**

Sediste : **Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12**

STATISTICKI ANEKS

7005010978403

za 2011. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 3)	602	2	2
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	2	2
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	109	110

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	2675	1125	1550
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607		XXXXXXXXXXXXX	
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	593	XXXXXXXXXXXXX	177
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	2082	709	1373
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	181158	73593	107565
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	569	XXXXXXXXXXXXX	589
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	1581	XXXXXXXXXXXXX	4246
	2.4. Revalorizacija	614	751	XXXXXXXXXXXXX	751
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	180897	76258	104639

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616		
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617		
12	3. Gotovi proizvodi	618		
13	4. Roba	619		
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620		
15	6. Dati avansi	621	9158	2142
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	9158	2142

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	80897	80897
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovornoscu	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Drustveni kapital	630		
305	6. Zadruzni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	8661	8661
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	89558	89558

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	197310	197310
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	80897	80897
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioriternih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioriternih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	80897	80897

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	445436	445019
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	133157	114762
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prehodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	25012	50698
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	256084	621909
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	90540	94948
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	14089	14854
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	22069	22345
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647		
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648		
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	36500	44520
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	1022887	1409055

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	3252	3142
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	126698	132147
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	22069	22345
2, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	5996	8619
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	3135	1653
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	9531	10485
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	97288	313211
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658		
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljista	659		
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660		
540	11. Troškovi amortizacije	661	4423	4888
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	802	1232
553	13. Troškovi platnog prometa	663	1299	1130

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	549	556
555	15. Troškovi poreza	665	3055	4341
556	16. Troškovi doprinosa	666		
562	17. Rashodi kamata	667	27757	15159
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	27757	15159
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669		
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu čovekove sredine i za sportske namene	670	829	860
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	334440	534927

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672	20676	144055
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povracaja poreskih dazbina	673		
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljiste	675		
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	32376	24810
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	767	361
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679	688	0
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	54507	169226

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682		
3. Kapitalne subvencije i druga drzavna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Drzavna dodeljivanja za premije, regres i pokrice tekucih troskova poslovanja	684		
5. Ostala drzavna dodeljivanja	685		
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688		

U 500 dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Asković

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

„ENERGOPROJEKT INDUSTRIJA“ A.D.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2011. GODINU**

Beograd, 2012. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	4
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA	5
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	6
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	6
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	9
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	10
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	11
7.1. Procenjivanje	12
7.2. Efekti kurseva stranih valuta	13
7.3. Prihodi	13
7.4. Rashodi	14
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja	15
7.6. Porez na dobitak	15
7.7. Nematerijalna ulaganja	17
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema	18
7.9. Finansijski lizing	19
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	20
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	20
7.12. Investicione nekretnine	22
7.13. Zalihe.....	22
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji	24
7.15. Finansijski instrumenti	25
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	28
7.17. Kratkoročna potraživanja	28
7.18. Finansijski plasmani	30
7.19. Obaveze	30
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	31
7.21. Naknade zaposlenima	33
8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU	34
8.1. Kreditni rizik	36
8.2. Tržišni rizik	38
8.3. Rizik likvidnosti	40
8.4. Upravljanje rizikom kapitala	41
9. BILANS USPEHA	44
9.1. Prihodi od prodaje	44
9.2. Ostali poslovni prihodi	45
9.3. Nabavna vrednost prodate robe	45
9.4. Troškovi materijala.....	45
9.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	45

9.6.	Troškovi amortizacije	46
9.7.	Troškovi rezervisanja	46
9.8.	Troškovi proizvodnih usluga	47
9.9.	Nematerijalni troškovi	48
9.10.	Finansijski prihodi	49
9.11.	Finansijski rashodi	50
9.12.	Ostali prihodi	50
9.13.	Ostali rashodi	51
9.14.	Dobitak pre oporezivanja	52
9.15.	Porez na dobitak i neto dobitak	53
9.16.	Neto dobitak po akciji	53
10.	BILANS STANJA	54
10.1.	Nematerijalna ulaganja	54
10.2.	Nekretnine, postrojenja i oprema	55
10.3.	Investicione nekretnine	56
10.4.	Dugoročni finansijski plasmani	57
10.5.	Zalihe i dati avansi	57
10.6.	Kratkoročna potraživanja	58
10.7.	Kratkoročni finansijski plasmani	59
10.8.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	59
10.9.	Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	60
10.10.	Promene na kapitalu	76
10.11.	Osnovni kapital	62
10.12.	Rezerve	62
10.13.	Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	62
10.14.	Neraspoređeni dobitak	63
10.15.	Dugoročna rezervisanja	63
10.16.	Obaveze iz poslovanja	67
10.17.	Ostale kratkoročne obaveze	67
10.18.	Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	68
10.19.	Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	68
10.20.	Usaglašavanje potraživanja i obaveza	69
10.21.	Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva	70
11.	HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA	71
12.	TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	71
13.	POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	72
14.	DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	73

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Energoprojekt Industrija je akcionarsko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja (u daljem tekstu: Društvo) u Beogradu. Registrovano je kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD 8034/2005 od 04.04.2005. godine.

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07073224
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	7112 - Inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100830795

Relevantne pravne činjenice vezane za **istorijat Društva** su sledeće:

Društvo je osnovano kao posebno pravno lice Rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu broj FI 10668/78 koje je doneto 03.01.1979. godine sa pravnom snagom od 01.01.1979. godine i poslovalo je pod nazivom Industrija i Termotehnika OOUR za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata, termotehničkih postrojenja i instalacija, Zeleni venac br. 18, Beograd.

Usled uskladjivanja sa Zakonom o preduzećima, od 12.01.1990. godine, ovaj OOUR menja svoj status (usled pretvaranja kapitala u obračunske deonice) i posluje pod nazivom Energoprojekt Industrija, deoničko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja, Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd.

U skladu sa Zakonom o svojinskoj transformaciji, od 13.06.1991. godine ovaj DD menja svoj status i posluje pod nazivom Energoprojekt Industrija, deoničko društvo u mešovitoj svojini za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja, Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd.

U skladu sa Zakonom o preduzećima, Zakonom o klasifikaciji delatnosti i o Registru jedinica razvrstavanja i Zakonom o privatizaciji, od 24.04.2001. godine, ovaj MDD menja svoj status i posluje pod nazivom Energoprojekt

Industrija, akcionarsko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja, Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Rešenjem kod Agencije za privredne registre upisuje se promena naziva pod brojem BD 206556/2006, koje je doneto 12.02.2007. godine, ovaj AD posluje pod nazivom Energoprojekt Industrija, otvoreno, kotirano akcionarsko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering industrijskih objekata i postrojenja, Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd. Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** su inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje. Preciznije, Društvo se bavi projektovanjem, konsaltingom i inženjeringom industrijskih objekata i postrojenja u zemlji i inostranstvu, trgovinom na veliko hemijskim proizvodima i drugim delatnostima iz Osnivačkog akta Društva. Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u **srednje pravno lice**.

Društvo ima dva pridružena i jedno zavisno preduzeće: Energopet doo (33,33%), Energoplast doo (40%) i Zahinos Ltd (100%).

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakom meseca, iznosio:

- 2011. godine 109 i
- 2010. godine: 110 radnika.

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **pojedinačni finansijski izveštaji Društva** i odobreni su od strane Upravnog odbora dana 28.02.2012. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2011. godini sačinjavala su sledeća lica:

- Ljubisav Popović - Direktor
- Danilo Kuprešanin - Izvršni direktor za plan i realizaciju projekata
- Nemanja Đurđević - Izvršni direktor za finansije i računovodstvo

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Društvo je u većinskom vlasništvu Energoprojekt Holding a.d. iz Beograda koje poseduje 62,77% od ukupnog broja emitovanih akcija, dok je ostatak od 37,23% u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih lica. Akcijama Društva trguje se na vanberzanskom tržištu Beogradske berze.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je **Zakon o računovodstvu i reviziji** (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/09) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Pri sastavljanju i prezentaciji finansijskih izveštaja Društva uvažena je odredba Zakona o računovodstvu i reviziji, po kojoj su pravna lica dužna da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine, obaveza, prihoda i rashoda; sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja, vrše shodno:

- zakonskoj regulativi,
- profesionalnoj regulativi i
- internoj regulativi.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu i reviziji (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/2009),
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007),
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 05/2007, 119/2008, 02/2010);

- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 119/2008, 09/2009, 04/2010, 03/2011);
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 04/2010, 03/2011) ,
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku: MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja.

Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative. Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbije prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih

izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS" broj 114/2006, 5/2007, 119/2008 i 2/2010), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 – „Prezentacija finansijskih izveštaja“;

- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćen je aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama društva, koji je donet 28.02.2007. godine od strane Upravnog odbora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva.

Finansijski izveštaji Društva za 2011. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa; za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva. Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinara, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju; što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku (*Going Concern* princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, приходima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom

transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili,

ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva, dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao uporedni podaci iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2010. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje rezervisanja za garancije i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiva (fer ili

upotrebn) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

<i>Valuta</i>	<i>31.12.2011.</i>	<i>31.12.2010.</i>
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	104,6409	105,4982
1 USD	80,8662	79,2802

7.3. Prihodi

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi: Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom, Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom; iznos prihoda se može pouzdano izmeriti, verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koji se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza. Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se

iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva; se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja. Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu. Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja. Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme)

umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo. Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.*

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku

osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se primenom **FIFO metode**, koja polazi od pretpostavke da se stavke zaliha materijala koje su najranije nabavljene najranije i utroše u proizvodnom procesu.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju:

troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Suštinski, vrednovanje zaliha gotovih proizvoda i zaliha nedovršene proizvodnje nastaje kao rezultat računovodstva troškova i učinaka (proizvodno računovodstvo). Preciznije, zalihe nedovršene proizvodnje i zalihe gotovih proizvoda, koja nastaju kao rezultat proizvodnog procesa, vode se po standardnoj ceni koštanja. Razlika između vrednosti zaliha po stvarnoj ceni koštanja utvrđena nakon pogonskog obračuna i vrednosti zaliha po standardnoj ceni koštanja predstavlja odstupanje od cene gotovih proizvoda.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati. Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojavnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća,
- krediti (zajmovi) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „*hedžinga*“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanim strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru

nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobitci (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivan dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja. Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za otpis i rashod, donosi Upravni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspelo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu predloga računopolagača, nakon razmatranja i predloga Komisije za otpis i rashod, donosi Upravni odbor Društva. Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu procenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno procenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnjanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, **shodno MRS 37** - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa. Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

7.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**.

Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskonta stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih

instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je **Društvo izloženo različitim vrstama rizika**.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer,

potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nelikvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjene vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjene vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjene vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Kupci u zemlji</i>		
RTB Bor	8.041	
Jugoremedija	22.100	16.456
Fiat automobili Srbija	35.346	
Energoprojekt Oprema	22.052	
Energoprojekt Visokogradnja		11.774
VP Properties		27.297
Neoplanta		5.116
Mlekara Mladost Kragujevac		4.029
Ostali	22.800	19.790
Svega	110.339	84.462
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
Mlekara Banja Luka	303.850	305.809
Ostali	33.080	33.226
Svega	336.930	339.035
<i>Druga potraživanja</i>		
Kamate	51.876	21.521
Dividende	10.682	12.737
Ostali	8.753	11.456
Svega	71.311	45.714
UKUPNO	518.580	469.211

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje je tokom godine izvršeno umanjeње vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Kupci u zemlji</i>		
Atlas sistem	263	
Svega	263	
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
KECO Invest Engineering	1.569	
Svega	1.569	
UKUPNO	1.832	

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kurseva stanih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi negativna promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata Društva, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo valutnom riziku**.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

<i>Sredstva u EUR</i>		<i>Obaveze u EUR</i>	
<i>2011.</i>	<i>2010.</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
536.346	537.367	393.078	368.089

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursevima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, nenaplaćena potraživanja i neizmirene obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Iako, sa aspekta Društva, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu EUR, a od ostalih valuta značajan uticaj može da ima promena USD) analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuacija svih za Društvo relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, *apresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, *depresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	14.328	16.928

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. **Društvo ovoj vrsti rizika nije izloženo, jer ne postoje kreditna zaduženja sa promenljivim kamatnim stopama.**

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
Energoprojekt Holding	32.024	19.993
Energoprojekt Visokogradnja	3.258	2.660
Frigomex	4.867	
Trimo inženjering	5.241	
Nissal	15.855	
Simens		4.079
Ostali	3.710	7.162
Svega	64.955	33.894
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Zahinos		39.240
Dewa	1.554	1.567
Lenntech	900	908
Cuss Criwa GmbH		7.365
Grande Trivić		3.098
Tipo kotlogradnja		1.456
Ostali	218	3.258
Svega	2.672	56.892
UKUPNO	67.627	90.786

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu. **Društvo nije opterećeno rizikom od promene cena.**

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	1,18	3,38
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	1,10	3,37
Gotovinski ratio likvidnosti		0,03	0,05
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	99.229	343.663

Značajno smanjenje vrednosti pokazatelja likvidnosti u odnosu na 2010. godinu je posledica preknjižavanja obaveza prema Imleku, po osnovu specifičnog finansiranja projekta Mlekara Banja Luka, sa dugoročnih na kratkoročne obaveze usled njihovog dospeća tokom 2012. godine, odnosno, dospeća u roku do godinu dana.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva

obebedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Neto dobitak/gubitak	5.739	5.484
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	274.796	271.567
Kapital na kraju godine	281.676	274.796
Svega prosečan kapital	278.236	273.182
Stopa prinosa na sopstveni kapital	2,06%	2,01%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Obaveze	557.990	519.962
Ukupna sredstva	842.287	797.702
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	66,25%	65,18%

<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	281.676	274.796
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	7.602	375.724
Svega	289.278	650.520
Ukupna sredstva	842.287	797.702
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	34,34%	81,55%

Značajno smanjenje udela dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava je posledica preknjižavanja obaveze prema Imleku, po osnovu specifičnog finansiranja projekta Mlekara Banja Luka, iz dugoročnih u kratkoročne obaveze, usled roka dospeća koji dospeva tokom poslovne 2012. godine, odnosno u roku kraćem od godinu dana.

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	550.388	512.254
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	18.449	7.515
Svega	531.939	504.739
Kapital	281.676	274.796
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	0,53	0,54

9. BILANS USPEHA**9.1. Prihodi od prodaje**

Društvo ostvaruje prihod **pružanjem usluga na domaćem i inostranom tržištu**, struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje usluga matičnim i zavisnim pravnim licima	1.070	
Prihodi od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima	81.450	36.191
Svega	82.520	36.191
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	20.676	144.055
Prihodi od prodaje usluga	185.706	224.216
Svega	206.382	368.271
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od pružanja usluga	681	197.800
Svega	681	197.800
UKUPNO	289.583	602.262

Prihodi od prodaje usluga matičnim i zavisnim pravnim licima se odnose na prihod ostvaren od Energoprojekt Holding-a u visini od 1.070 hiljada RSD.

Prihodi od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima se odnose najviše na prihode ostvarene od Energoprojekt Visokogradnje u visini od 60.647 hiljade RSD, Energoprojekt Opreme u visini od 18.688 hiljada RSD i od pridruženog društva Energoplast doo u iznosu od 2.022 hiljade RSD.

U strukturi prihoda od prodaje usluga na domaćem tržištu najznačajniji je prihod ostvaren od Fiat automobili Srbija u iznosu od 126.109 hiljada RSD. Prihodi od prodaje proizvoda se u potpunosti odnose na trgovinu granulatom i iznose 20.676 hiljada RSD.

9.2. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Prihod od zakupnina	313	621
UKUPNO	313	621

Prihodi od zakupnina su ostvareni izdavanjem poslovnog prostora u vlasništvu Društva.

9.3. Nabavna vrednost prodate robe

Nabavna vrednost prodate robe se u celokupnom iznosu odnosi na nabavnu vrednost prodatog granulata i u 2011. godini je iznosila 19.378 hiljada RSD, dok je u 2010. godini iznosila 132.980 hiljada RSD. Značajno smanjenje je posledica činjenice da je tokom 2010. godine vršena realizacija projekta Mlekara Banja Luka, tokom kojeg je Društvo bilo dobavljač potrebnog materijala i opreme za realizaciju projekta na teritoriji Republike Srpske.

9.4. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi materijala za izradu	229	233
Troškovi ostalog materijala	1.146	1.397
Troškovi goriva i energije	3.252	3.142
UKUPNO	4.627	4.772

9.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	126.699	132.147
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	22.069	22.345
Svega	148.768	154.492

Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.	5.995	8.619
Naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	3.135	1.653
Ostali lični rashodi i naknade	9.531	10.485
UKUPNO	167.429	175.249

U okviru **ostalih ličnih rashoda**, najznačajniji su troškovi Društva po sledećim osnovama:

- Naknade zaposlenima za prevoz na posao 3.148 hiljada RSD
- Dnevnice u inostranstvu 1.668 hiljada RSD
- Stipendije 1.682 hiljade RSD

Pored navedenog, u okviru ostalih ličnih rashoda iskazane su solidarne pomoći, ostali troškovi službenih putovanja u zemlji i inostranstvu, troškovi viza, prevoza, prenoćišta i dr.

9.6. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	177	177
Amortizacija nekretnina	1.895	1.895
Amortizacija postrojenja i opreme	2.352	2.817
UKUPNO	4.424	4.889

9.7. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	145	3.812
UKUPNO	145	3.812

Troškovi rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju u 2011. godini jednaki su razlici između, s jedne strane, iznosa rezervisanja za otpremnine na kraju 2011. godine i iznosa rezervisanja za otpremnine na dan

31.12.2010. godine umanjenog za iznos isplaćenih otpremnina u toku 2011. godine.

Procena rezervisanja na datum bilansa stanja po osnovu MRS 19 (za otpremnine prilikom odlaska u penziju detaljnije je objašnjena u Napomeni 10.15.

9.8. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Troškovi usluga na izradi učinaka	84.768	299.968
Troškovi transportnih usluga	2.079	2.681
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	2.364	3.911
Troškovi reklame i propagande	564	17
Troškovi ostalih usluga	7.513	6.634
UKUPNO	97.288	313.211

Troškovi usluga na izradi učinaka su dominantno troškovi podizvođača na inženjering ugovorima Društva. Značajno manji iznos u odnosu na prethodnu godinu je posledica manjeg obima inženjering poslova tokom 2011. godine.

U okviru **troškova transportnih usluga**, pored troškova transportnih usluga u zemlji i inostranstvu, iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona, interneta i dr.

Troškovi reklame i propagande se odnose na:

- troškove reklame, uključujući i troškove ispitivanja tržišta, kao i troškove izrade prospekata i publikacija (u 2011. godini 61 hiljada RSD; u 2010. godini 17 hiljada RSD) i
- troškove sponzorstva (u 2011. godini 503 hiljada RSD).

U okviru **troškova ostalih usluga** najznačajniji deo se odnosi na grafičke usluge 3.874 hiljade RSD i troškove komunalnih usluga (grejanje i gradska čistoća) 1.881 hiljada RSD

Troškovi ostalih usluga se odnose na zaštitu na radu, registraciju vozila, naknade za korišćenje puteva i dr.

9.9. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi neproizvodnih usluga	2.643	5.181
Troškovi reprezentacije	1.674	2.512
Troškovi premija osiguranja	802	1.232
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	1.299	1.130
Troškovi članarina	549	556
Troškovi poreza	3.055	4.341
Ostali nematerijalni troškovi	24.774	25.439
UKUPNO	34.796	40.391

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, čišćenja prostorija, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa i dr.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica (u 2011. godini 802 hiljade RSD; u 2010. godini 1.232 hiljade RSD)

Troškovi članarina privrednim komorama se gotovo u celokupnom iznosu odnose na članarine Komorama (Privredna komora Srbije i Privredna komora grada Beograda), koje predstavljaju obavezu na isplaćene plate zaposlenih.

Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga se odnose najviše na troškove platnog prometa i bankarskih usluga u zemlji u iznosu od 1.056 hiljada RSD.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, poreza na upotrebu mobilnih telefona i dr. Najznačajniji deo ovih troškova se odnosi na naknadu za korišćenje građevinskog zemljišta (u 2011. godini 1.272 hiljada RSD; u 2010. godini 1.217 hiljada RSD).

Ostali nematerijalni troškovi se odnose najvećim delom na usluge Energoprojekt Holdinga po osnovu ugovora o pružanju usluga br.160, u iznosu od 20.287 hiljada RSD. Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl.

9.10. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	2.467	2.543
Prihodi od kamate po drugim osnovama	31.046	22.629
Svega	33.513	25.172
<i>Pozitivne kursne razlike</i>		
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	3.264	6.794
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	1.200	1.568
Pozitivne kursne razlike po drugim osnovama	16.892	17.142
Svega	21.356	25.504
Prihodi od efekata valutne klauzule	4.435	3.328
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica	39.546	39.586
Ostali finansijski prihodi	1.308	115
UKUPNO	100.158	93.975

Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima se u potpunosti odnose na kamatu prema zavisnom društvu Zahinos Ltd.

Najznačajniji deo **prihoda od kamata po drugim osnovama** je posledica kamata od dužničko poverilačkih odnosa sa Mlekarom Banja Luka i Jugoremedijom (u 2011. godini Mlekara Banja Luka 27.710 hiljada RSD, Jugoremedija 2.479 hiljada RSD; u 2010. godini Mlekara Banja Luka 15.156 hiljada RSD, Jugoremedija 6.365 hiljada RSD). Ugovorima je definisano odloženo plaćanje i obračun kamate po ugovorenoj kamatnoj stopi na neplaćene dospele obaveze do momenta isplate.

9.11. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate po drugim osnovama	27.757	15.159
Svega	27.757	15.159
<i>Negativne kursne razlike</i>		
Negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	4.310	2.471
Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	897	212
Negativne kursne razlike po drugim osnovama	20.794	5.841
Svega	26.001	8.524
Rashodi od efekata valutne klauzule	2.082	10.316
UKUPNO	55.840	33.999

Rashodi kamate po drugim osnovama su dominantno troškovi kamate prema Imleku po osnovu specifičnog finansiranja projekta Mlekara Banja Luka i iznose 27.710 hiljada RSD.

9.12. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	293	587
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti	1.010	2.171
Naplaćena otpisana potraživanja		856
Prihodi od ukidanja rezervisanja		10.000
Svega	1.303	13.614
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nekretnina, postrojenja i opreme	751	217
Dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	518	5.121
Svega	1.269	5.338

UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	2.572	18.952
Pozitivan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	704	
UKUPNO	3.276	18.952

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme su ostvareni po osnovu prodaje vozila iz sopstvenog voznog parka Društva i u 2011. godini i u 2010. godini.

Dobici od prodaje učešća i dugoročnih HoV su ostvareni prodajom akcija Energoprojekt Garant ad.

Pozitivan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda je ostvaren na osnovu storniranja uočenog dvostrukog knjiženja fakture dobavljača tokom 2010. godine, što je korigovano tokom 2011. godine.

9.13. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Ostali rashodi</i>		
Ostali nepomenuti rashodi	829	860
Svega	829	860
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	1.173	51
Potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana	1.833	
Svega	3.006	911
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	3.835	911
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	31	
UKUPNO	3.866	911

Rashodi po osnovu obezvređenja dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju su prevashodno ostvareni gubitak Zahinosa iz 2010. godine u iznosu od 1.127 hiljade RSD.

Rashodi po osnovu obezvređenja potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana su ostvareni preknjiženjem potraživanja prema Keco Invest Engineering u iznosu od 1.569 hiljada RSD i prema Atlas sistem u iznosu od 264 hiljade RSD na sumnjiva i sporna potraživanja.

Najznačajniji deo **ostalih nepomenutih rashoda** se odnosi na izdatke za humanitarne, kulturne i zdravstvene aktivnosti (u 2011. godini 825 hiljada RSD, a u 2010. godini 860 hiljada RSD).

9.14. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	289.896	602.883
Poslovni rashodi	328.087	675.304
Poslovni rezultat	-38.191	-72.421
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	100.158	93.975
Finansijski rashodi	55.840	33.999
Finansijski dobitak	44.318	59.976
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	3.276	18.952
Ostali rashodi	3.866	911
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	-590	18.041
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	393.330	715.810
UKUPNI RASHODI	387.793	710.214
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	5.537	5.596

9.15. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	5.537	5.596
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	-32.979	-43.470
Kapitalni dobiti/gubici iskazani u bilansu uspeha	1.010	
Oporeziva dobit	-32.979	
Kapitalni dobiti/gubici obračunati u skladu sa zakonom	1.010	
Poreska osnovica	1.010	
Obračunati porez (10% od poreske osnovice)	101	
Ukupna umanj enje obračunatog poreza	50	
Obračunati porez po umanj enju	51	
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	5.537	5.596
Poreski rashod perioda	51	
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	253	-112
Neto dobitak/gubitak	5.739	5.484

Kapitalni dobitak u iznosu od 1.010 hiljade RSD je posledica prodaje akcija Energoprojekt Garant.

9.16. Neto dobitak po akciji

<i>Pokazatelj</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	5.739	5.484
Prosečan broj akcija tokom godine	197.310	197.310
Neto dobitak po akciji u dinarima	29,09	27,79

10. BILANS STANJA**10.1. Nematerijalna ulaganja**

Struktura i promena stanja nemat. ulaganja	u 000 dinara			
	Nemat. ulaganja u pripremi	Avansi za nemater. ulaganja	Ostala nemater. ulaganja	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (1.1.2011.)	1.480	1.195		2.675
Korekcije početnog stanja				
Nove nabavke u toku godine				
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Smanjenje, rashodovanje i dr.	593			593
Krajnje stanje (31.12.2011.)	887	1.195		2.082
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.1.2011.)	1.125			1.125
Korekcije početnog stanja				
Amortizacija za 2011. godinu	177			177
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Smanjenje, rashodovanje i dr.	593			593
Krajnje stanje (31.12.2011.)	709			709
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 1.1.2011.	355	1.195		1.550
Stanje 31.12.2011.	178	1.195		1.373

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara					
	Zemljište	Građ. objekti	Postrojenja i oprema	Nekret., postr. i oprema u pripremi	Avansi za nekretn., postr. i opremu	UKUPNO
	<i>Nabavna vrednost</i>					
Početno stanje (1.1.2011.)	6.365	144.581	26.847			177.793
Korekcije početnog stanja						
Nove nabavke u toku godine			569			569
Prenos sa jednog oblika na drugi						
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			1.581			1.581
Krajnje stanje (31.12.2011.)	6.365	144.581	25.835			176.781
	<i>Ispravka vrednosti</i>					
Početno stanje (01.1.2011.)		52.175	21.040			73.215
Korekcije početnog stanja						
Amortizacija za 2011. godinu		1.894	2.352			4.246
Prenos sa jednog oblika na drugi						
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			1.581			1.581
Krajnje stanje (31.12.2011.)		54.069	21.811			75.880
	<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>					
Početno stanje 1.1.2011.	6.365	92.406	5.807			104.578
Krajnje stanje 31.12.2011.	6.365	90.512	4.024			100.901

10.3. Investicione nekretnine

Promena stanja investicionih nekretnina	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Revalorizovana vrednost</i>		
Početno stanje (01. januara)	2.987	2.770
Korekcije početnog stanja		
Nove nabavke		
Prenos sa jednog oblika na drugi		
Revalorizacija - efekti procene	751	217
Otuđivanje i rashodovanje		
Krajnje stanje (31. decembra)	3.738	2.987

Fer vrednost investicionih nekretnina na dan 31. decembra 2011. godine je iznosila 3.738 hiljada RSD i odnosi se na poslovni prostor u vlasništvu Društva koji je izdat u zakup.

Procena je izvršena od strane procenitelja koji ima relevantne stručne kvalifikacije i nedavno iskustvo sa lokacijama i kategorijom investicione nekretnine koju je procenjivao. Procena vrednosti je vršena na osnovu brojnih faktora, kao što su: postojeći uslovi rentiranja, procena tržišnih uslova i procena stopa kapitalizacije korišćenjem uporednih tržišnih podataka, tamo gde je to moguće.

Usled trenutnog stanja na tržištu nekretnina, i smanjenog broja kupoprodajnih transakcija u odnosu na ranije godine, prouzrokovanih ekonomskom krizom, procenitelji su u povećanoj meri koristili svoje poznavanje tržišta i profesionalno rasuđivanje, te se nisu oslanjali samo na rezultate uporedivih transakcija koje su se desile u prošlosti.

10.4. Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>		
Zahinos Ltd	2.255	3.383
Svega	2.255	3.383
<i>Učešće u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica</i>		
Energopet doo	40.555	40.555
Energoplast doo	142	142
Energoprojekt Garant		550
Svega	40.697	41.247
<i>Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i druge H.o.V. namenjene prodaji</i>		
Hipotekarna banka Podgorica	3.265	3.038
UKUPNO	46.217	47.668
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dati dugoročni zajmovi zavisnim društvima		73.236
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	11.021	11.000
Hartije od vrednosti date u zalog bankama	27.537	66.796
Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima	1.955	2.037
Svega	40.513	153.069
Obezvredjenje Hartija od vrednosti	72	51
UKUPNO	40.441	153.018

Promena u iznosu učešća u kapitalu zavisnog društva Zahinos je posledica primene MRS 39 u vezi evidentiranja finansijskog rezultata (030 = 11.877 / 039 = 9.622). Društvo poseduje 48 akcija Hipotekarne banke Podgorica čija je tržišna vrednost akcije na dan 31.12.2011. iznosila 68.016,59 RSD (650 EUR). Tokom 2011. godine Društvo je prodalo akcije Energoprojekt Garant-a. a.d., dok je zavisno društvo Zahinos Ltd je u potpunosti vratilo Društvu dugoročni zajam.

10.5. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i Datih avansa	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Dati avansi	9.158	2.142
UKUPNO	9.158	2.142

10.6. **Kratkoročna potraživanja**

Struktura kratkoročnih potraživanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci – ostala povezana pravna lica	33.335	16.638
Kupci u zemlji	77.004	74.188
Kupci u inostranstvu	336.930	354.192
Minus: Ispravka vrednosti	1.833	
Svega	445.436	445.018
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	9.995	10.061
Svega	9.995	10.061
<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu i dividende	62.609	12.737
Potraživanja od zaposlenih	28	57
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	3.677	3.728
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	70	67
Ostala potraživanja	442	1.271
Svega	66.826	17.860
UKUPNO	522.257	472.939

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Stanje na dan 01. januara		791
Dodatna ispravka vrednosti	1.833	
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja		
Naplaćena ispravljena potraživanja		791
UKUPNO	1.833	-

Formiranje i ukidanje ispravke vrednosti potraživanja iskazuje se u okviru „Ostalih rashoda/ostalih prihoda“ u Bilansu uspeha (Napomene 9.12 i 9.13). Kategorije unutar pozicije potraživanja ne sadrže obezvređena sredstva. Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja je fer vrednost

svake pojedinačne kategorije gore navedenih potraživanja. Osim potraživanja prema Mlekari Banja Luka i Jugoremediji, potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonsna.

10.7. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Namensko oročenje sredstava kod domaćih poslovnih banaka	66.670	5.006
Svega	66.670	5.006
UKUPNO	66.670	5.006

Detaljnije informacije o deponovanim sredstvima kod domaćih poslovnih banaka su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Valuta</i>	<i>Datum plasmana</i>	<i>Datum Dospeća</i>	<i>Iznos u 000 RSD</i>
Unicredit	RSD	26.12.2011	10.01.2012	20.000
Unicredit	EUR	29.12.2011	09.01.2012	46.670

10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Tekući računi (dinarski)	2.001	4.210
Tekući računi (devizni)	16.411	3.058
Dinarska blagajna	42	75
Devizna blagajna		
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi		
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena		
Ostala novčana sredstva (VISA)	-5	172
UKUPNO	18.449	7.515

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazana su sredstva u poslovnim bankama u zemlji prevashodno Unicredit banka, Banka Intesa i Alpha banka.

10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Unapred plaćeni troškovi	416	299
Razgraničeni porez na dodatu vrednost		
Potraživanja za nefakturisani prihod	32.667	
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza		
Ostala aktivna vremenska razgraničenja		
UKUPNO	33.083	299

Potraživanja za nefakturisani prihod se odnose na Projekat bolnice u Kazahstanu u iznosu od 8.360 hiljada RSD i na Projekat drobilicnog postrojenja u Kazahstanu u iznosu od 24.308 hiljade RSD. Aktivnosti na ovim projektima traju od početka poslovne 2011. godine. Fakturisanje i okončanje realizacije po osnovu ovih projekata je, u skladu sa ugovorenim dinamikom plaćanja u tranšama, predviđeno tokom poslovne 2012. godine.

10.10. Promene na kapitalu

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci- one rezerve	Nerealizovani dobici osnovu HoV	Nerealizovani gubici osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Gubitak do visine kapitala	Otkupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2010. godine	80.897	8.661		22.230	35.664	556	(820)	127.608			274.796
Ispravka greške i promena računovodstvene politike											-
Korigovano početno stanje	80.897	8.661		22.230	35.664	556	(820)	127.608			274.796
Povećanje				274	70	251	820	5.739			7.154
Promene u fer vrednosti HoV raspolozivih za prodaju											-
Neto dobitak tekućeg perioda											-
Raspodela dobiti								(274)			(274)
Prodaja / (sticanje) sopstvenih akcija											-
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobit za 20... godinu											-
Stanje 31.12.2010. godine	80.897	8661	-	22.504	35.734	807	-	133.073	-	-	281.676

10.11. Osnovni kapital

Struktura kapitala	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital	80.897	80.897
Ostali osnovni kapital	8.661	8.661
UKUPNO	89.558	89.558

Struktura Osnovnog kapitala je: Energoprojekt Holding 50.781 hiljada RSD (62,77%) i ostala pravna i fizička lica 30.116 hiljada RSD (37,23%).

10.12. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Zakonske rezerve	9.789	9.789
Statutarne i druge rezerve	12.715	12.441
UKUPNO	22.504	22.230

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala. Opštim aktom Društva utvrđene su statutarne rezerve o čijoj visini odlučuje Skupština akcionara Društva na predlog Upravnog odbora, a koje ne mogu biti manje od 5% ostvarenog neto dobitka.

10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Revalorizacione rezerve	35.734	35.664
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju	807	556
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih za prodaju		820
UKUPNO	36.541	35.400

Promene na revalorizacionim rezervama odnose se na usklađivanje vrednosti hartija od vrednosti koje se nalaze u portfoliju hartija od vrednosti Društva, sa njihovom fer vrednošću na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti na dan sastavljanja finansijskih izveštaja.

10.14. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Stanje na dan 01.01.	127.608	123.198
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 12		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 19		720
Raspodela dobitka (dividende)		
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)		
Raspodela dobitka u statutarne rezerve	274	1.794
Ostalo		
Dobit tekuće godine	5.739	5.484
Stanje na dan 31. decembra	133.073	127.608

10.15. Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	7.602	7.708
UKUPNO	7.602	7.708

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva preduzeća iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna preduzeća u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Smanjenje iznosa rezervisanja sistema Energoprojekt po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 13,07%), u bilansu stanja na dan 31.12.2011. godine u odnosu na dan 31.12.2010. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje očekivanog iznosa prosečne otpremnine za 7,39%);
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (pre svega, stupanje na snagu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kojima se, tokom „prelaznog perioda“, povećava broj potrebnih godina staža za odlazak u penziju zaposlenih ženskog pola; a na snižavanje iznosa rezervisanja utiče i smanjenje ukupog broja zaposlenih za 11,05%, povećanje realne diskontne stope za 0,5%, snižavanje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 4,33% i povećanje neoporezivog iznosa otpremnina prilikom redovnog odlaska u penziju).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih u celom sistemu Energoprojekt. Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*

- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Preduzeću isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrćenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 7,5% i*
- *diskontna stopa od 10% .*

U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti realni godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih obveznica (obveznice stare devizne štednje) čiji je garant Republika Srbija. Obzirom na nominalni godišnji prinos državnih obveznica, projektovanu inflaciju u zemljama EURO zone i pretpostavku da se devizni kurs formira na bazi modela teorije pariteta kupovne snage (pod pretpostavkom da u trenutnom kursu nema izraženih dispariteta, projektovana godišnja devalvacija je uslovljena razlikom između projektovane godišnje inflacije u Srbiji i u zemljama EURO zone), realni godišnji prinos repernih hartija od vrednosti je oko 4,5%, odnosno pri projektovanoj nominalnoj inflaciji u Srbiji od 5,5%, nominalni godišnji prinos je oko 10%. Kako je rok dospeća repernih hartija od

vrednosti kraći od prosečnog procenjeg roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope kompariran je prinos na dugoročne (petnaestogodišnje) državne zapise (T-bills) emitovane na primarnom tržištu od strane Ministarstva finansija Republike Srbije, Uprave za trezor u EUR (sa aukcije održane 01.06.2011. godine) i prinos na obveznice stare devizne štednje koji je u tom mom momentu bio aktuelan na sekundarnom tržištu. Time su ispunjeni zahtevi iz paragrafa 81, MRS 19.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

“Odlukom o utvrđivanju programa monetarne politike Narodne banke Srbije”, koja je stupila na snagu 01.01.2012. godine, utvrđen je Program Monetarne politike Narodne banke Srbije u 2012. godini. Programom je, pored ostalog, utvrđena ciljna stopa inflacije za 2012. godinu (kraj 2012. godine u odnosu na kraj 2011. godine) od 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Kako je inflacija u 2011. godini za više od 1,5% prekoračila ciljanu inflaciju (uvećanu za dozvoljeno odstupanje), najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Programom, planirati uz maksimalno dozvoljeno odstupanje (+1,5%).

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5,5%.

Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 2% (primenjen i na rezervisanja prethodnih godina), a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4,5%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 7,5% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 10%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

10.16. Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	63.696	21.773
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	32.024	59.233
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	5.368	4.210
Dobavljači u zemlji	27.563	9.691
Dobavljači u inostranstvu	2.673	17.652
Ostale obaveze iz poslovanja	1.833	2.203
Obaveze iz specifičnih poslova	349.993	
UKUPNO	483.150	114.762

Obaveze iz specifičnih poslova se u potpunosti odnose na obavezu prema Imleku po osnovu specifičnog finansiranja projekta Mlekara Banja Luka. S obzirom da obaveza dospeva tokom 2012. godine, izvršena su odgovarajuća preknjiženja sa dugoročnih na kratkoročne obaveze.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

10.17. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura kratkoročnih obaveza i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	12.623	12.730
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	43.032	
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	121	121
Obaveze prema zaposlenima	254	948
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	1.353	83
Ostale obaveze	147	159
UKUPNO	57.530	14.041

Obaveze po osnovu kamata se u potpunosti odnose na troškove kamate prema Imleku po osnovu specifičnog finansiranja projekta Mlekara Banja Luka.

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi, obaveze Komorama) za decembarsku zaradu, koja je u Društvu isplaćena u januaru naredne godine.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.18. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV	2.245	2.165
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	234	119
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	713	151
Svega	3.192	2.435
<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred obračunati troškovi		
Obračunati prihodi budućeg perioda		12.736
Odloženi prihodi i primljene donacije		
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	6.516	264
UKUPNO	9.708	15.435

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza. Ova obaveza je u Društvu izmirena u zakonskom roku, početkom naredne godine.

Ostala pasivna vremenska razgraničenja u iznosu 6,516 hiljada RSD se odnose na razgraničene obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost.

10.19. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Odložene poreske obaveze	2.621	2.944
Neto poreska sredstva/obaveze	2.621	2.944

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative; MRS i MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava. Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (10%).

10.20. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo redovno sprovodi usaglašavanje potraživanja i obaveza tokom godine sa najznačajnim kupcima i dobavljačima, dok se na kraju vrše kompletna usaglašavanja sa svim kupcima i dobavljačima. U narednoj tabeli prikazani su iznosi potraživanja od domaćih i inostranih kupaca koji do ovog momenta nisu odgovorili na poslate Izvode otvorenih stavki.

<i>Kupci koji nisu odgovorili na poslate izvode otvorenih stavki</i>	<i>u 000 dinara</i>
<i>Domaći Kupci</i>	
FMB doo	2.282
Rudnap group Minel kotlogradnja	2.494
Vujić Voda	871
UKUPNO	5.646

U narednoj tabeli prikazani su iznosi potraživanja od domaćih i inostranih kupaca koji su osporili iznos iz poslatah Izvoda otvorenih stavki.

<i>Kupci koji su osporili iznos iz poslatah Izvoda otvorenih stavki</i>	<i>Osporen iznos u 000 dinara</i>
<i>Domaći Kupci</i>	
Jugoremedija ad	16.568
Energoprojekt Visokogradnja	1.121
UKUPNO	17.689

I pored osporavanja iznosa od strane kupaca, Društvo nije u svojim poslovnim knjigama umanjilo vrednost potraživanja, jer je stav stručnih službi da su iskazani iznosi potraživanja realni. Potraživanja prema Jugoremediji proizilaze iz preuzetih ugovornih obaveza Jugoremedije po osnovu priznatih naknadnih radova i ugovorenog obračuna kamate na odloženo plaćanje. Potraživanja prema Energoprojekt Visokogradnji su po osnovu priznate realizacije i overene privremene situacije.

Društvo je izvršilo **usaglašavanje obaveza** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem na dan 31.12.2011. godine. Društvo nema značajne neusaglašene iznose obaveza.

10.21. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivnu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Primljene hartije od vrednosti - vaučeri		
<i>Primljene garancije, avali i druga jemstva</i>		
Primljene garancije - domaći dobavljači		
Primljene garancije i druga jemstva - devizni deo	31.653	
Primljene garancije - zalog pokretnih stvari		
Primljene garancije		
Svega	31.653	
<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>		
Date garancije - dinarski deo	39.621	2.764
Date garancije - devizni deo		
Data jemstva - dinarski deo	321.174	
Data jemstva - devizni deo		
Date garancije		
Svega	360.795	2.764

<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>		
Ostala vanbilansna aktiva	97	19
Svega	97	19
UKUPNO	392.545	2.783

Najznačajniji iznos jemstava je dato solidarno jemstvo u visini od 321.174 hiljade RSD za Energoprojekt Holding u vezi kredita za obrtna sredstva od Fonda za razvoj Republike Srbije.

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Društvo ne poseduje hipoteke na teret ni u korist.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društva**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Prihodi</i>		
Energopet	93	1.601
Energoplast	2.022	8.216
Energoprojekt Oprema	18.688	
Energoprojekt Holding	1.070	
Energoprojekt Visokogradnja	60.647	24.388
Svega	82.520	34.205
<i>Rashodi</i>		
Energoprojekt Holding	22.968	22.906
Energoprojekt Visokogradnja	2.066	743

Energoprojekt Industrija a.d.

Zahinos Ltd	19.219	27.968
Energoprojekt Energodata	6.382	5.022
Energoprojekt Entel	1.469	1.645
Energoprojekt Arhitektura	38	7
Energoprojekt Garant	606	952
Svega	52.747	59.243

Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Potraživanja</i>		
Energoprojekt Oprema	22.052	
Energoprojekt Visokogradnja	9.957	14.360
Energoprojekt Energodata	178	
Energoprojekt Arhitektura	13.339	10.187
Energopet	10.682	
Energoplast	1.199	
Zahinos Ltd	3	
Svega	57.410	24.547
<i>Obaveze</i>		
Energoprojekt Oprema	242	241
Energoprojekt Entel	268	84
Energoprojekt Holding	32.024	19.993
Energoprojekt Visokogradnja	52.182	16.681
Energoprojekt Energodata	928	805
Energoprojekt Arhitektura	45	
Svega	85.689	37.804

Najznačajniji iznos obaveza se odnosi na obavezu za primljene avanse od Energoprojekt Visokogradnje u visini od 48.240 hiljada RSD.

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu:

- sudskih sporova

Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana.

Potencijalna sredstva po osnovu sudskih sporova se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjenjem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

Društvo nema aktivnih materijalno značajnih sudskih sporova.

14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

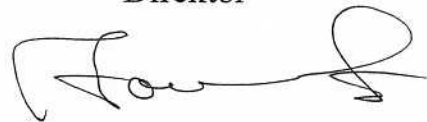
Nakon datuma bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost podataka iskazanih u finansijskim izveštajima.

U Beogradu,
28.02.2012. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

Direktor

BDO d.o.o. Beograd

Knez Mihailova 10

11000 Belgrade

Republic of Serbia

Tel: +381 11 3281 399

Fax: +381 11 32 81 808

www.bdo.co.rs

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji, i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.

BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

III GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU PREDUZEĆA

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja Društva, a naročito finansijsko stanje u kome se Društvo nalazi i podaci važni za procenu stanja imovine Društva

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja Društva, a naročito finansijsko stanje u kome se Društvo nalazi i podaci važni za procenu stanja imovine Društva detaljno su prikazani i objašnjeni u Napomenama uz finansijske izveštaje za 2011. godinu. U nastavku će biti prikazani bitni pokazatelji za procenu finansijskog stanja, rezultata i stanja imovine (detaljno objašnjeni u okviru Napomena).

Bitni pokazatelji poslovanja:

Pokazatelji likvidnosti

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	2011.	2010.
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	1,18	3,38
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	1,10	3,37
Gotovinski ratio likvidnosti		0,03	0,05
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	99.229	343.663

Pokazatelji rentabilnosti

<i>Pokazatelji rentabilnosti</i>	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Neto dobitak	5.739	5.484
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	274.796	271.567
Kapital na kraju godine	281.676	274.796
Svega prosečan kapital	278.236	273.182
Stopa prinosa na sopstveni kapital	2,06%	2,01%

Pokazatelji neto zaduženosti

<i>Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu</i>	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	550.388	512.254
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	18.449	7.515
Svega	531.939	504.739
Kapital	281.676	274.796
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	0,53	0,54

Opis očekivanog razvoja Društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama Društva, kao i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje Društva izloženo

Očekivani razvoj društva u narednom periodu definisan je usvojenim strateškim dokumentima: "Srednjoročni (četvorogodišnji) program poslovne politike Energoprojekt

Holding a.d. i sistema Energoprojekt za period od 2011. do 2015. godine" (usvojen na XXXVI godišnjoj sednici Skupštine akcionarskog društva Energoprojekt Holding a.d. održane 30.06.2011. godine); "Program sprovođenja poslovne politike Energoprojekt Holding a.d. i sistema Energoprojekt za period od 2011. do 2015. godine" utvrđene odlukom sa XXXVI godišnje sednice Skupštine akcionarskog društva Energoprojekt Holding (usvojen na 2. sednici Upravnog odbora Energoprojekt Holding a.d. održane 29.07.2011. godine, na predlog generalnog direktora).

Najznačajnije pretnje i opasnosti kojima je društvo izloženo su: Produžavanje i produbljivanje globalne ekonomske krize i krize u evro zoni; Nedostatak kompleksnijih i zahtevnijih investicionih projekata na domaćem tržištu što omogućava značajniju konkurenciju malih domaćih firmi; Konkurencija stranih kompanija iz mnogoljudnih zemalja sa jeftinom radnom snagom; Konkurencija stranih firmi kojima su dostupnija jeftinija finansijska sredstva.

Važniji poslovni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen

Od dana bilansiranja do dana objavljivanja predmetnog izveštaja nije bilo bitnijih poslovnih događaja koji bi uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

Značajniji poslovi sa povezanim licima

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta zavisnih društva, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Prihodi</i>		
Energopet	93	1.601
Energoplast	2.022	8.216
Energoprojekt Oprema	18.688	
Energoprojekt Holding	1.070	
Energoprojekt Visokogradnja	60.647	24.388
Svega	82.520	34.205
<i>Rashodi</i>		
Energoprojekt Holding	22.968	22.906
Energoprojekt Visokogradnja	2.066	743
Zahinos Ltd	19.219	27.968
Energoprojekt Energodata	6.382	5.022
Energoprojekt Entel	1.469	1.645
Energoprojekt Arhitektura	38	7
Energoprojekt Garant	606	952
Svega	52.747	59.243

Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Potraživanja</i>		
Energoprojekt Oprema	22.052	
Energoprojekt Visokogradnja	9.957	14.360
Energoprojekt Energodata	178	
Energoprojekt Arhitektura	13.339	10.187
Energopet	10.682	
Energoplast	1.199	
Zahinos Ltd	3	
Svega	57.410	24.547
<i>Obaveze</i>		
Energoprojekt Oprema	242	241
Energoprojekt Entel	268	84
Energoprojekt Holding	32.024	19.993
Energoprojekt Visokogradnja	52.182	16.681
Energoprojekt Energodata	928	805
Energoprojekt Arhitektura	45	
Svega	85.689	37.804

Aktivnosti Društva na polju istraživanja i razvoja

Preduzeće nema materijalno značajnih aktivnosti na ovom polju.

Podaci o stečenim sopstvenim akcijama

Društvo ne poseduje sopstvene akcije. Društvo nije sticalo sopstvene akcije od sačinjavanja prethodnog godišnjeg izveštaja.

Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja

Energoprojekt Industrija a.d. primenjuje sopstveni kodeks korporativnog upravljanja (koji je usvojen na 16. sednici Upravnog odbora Energoprojekt Industrije a.d. održanoj 27.01.2012. godine.

Kodeksom korporativnog upravljanja Energoprojekt Industrija a.d. postavljaju se principi korporativne prakse i organizacione kulture u skladu sa kojima se ponašaju nosioci korporativnog upravljanja Energoprojekt Industrije a.d., a naročito u vezi sa pravima akcionara, okvirima i načinom delovanja nosilaca korporativnog upravljanja, javnošću i transparentnošću poslovanja društva.

Osnovni cilj kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da omoguće ravnotežu uticaja njegovih nosilaca, konzistentnost sistema kontrole i jačanje poverenja akcionara i investitora u društvo, sve u cilju dugoročnog poslovnog razvoja društva.

Organi društva ulažu napore da principi ustanovljeni Kodeksom, kada za tim postoji potreba, budu detaljnije razrađeni u okvirima drugih opštih akata društva.

U samoj primeni, ne postoje bitna odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja.

IV IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Prema našem najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaj sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva, uključujući i društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje.

ID za finansije i računovodstvo

Nemanja Đurđević, dipl. ekon.

Direktor

Ljubisav Popović, dipl. inž.

V ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA PREDUZEĆA O USVAJANJU GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA*

*Napomena

Finansijski izveštaj Energoprojekt Industrija a.d. za 2011. godinu je odobren i prihvaćen 28. februara 2012. na 19. sednici Upravnog odbora izdavaoca i blagovremeno dostavljen Agenciji za privredne registre 29. februara 2012. godine. Godišnji izveštaj društva u momentu objavljivanja još uvek nije usvojen od strane nadležnog organa društva (Skupštine akcionara). Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o usvajanju Godišnjeg izveštaja.

VI ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA*

*Napomena

Odluka o raspodeli dobiti društva za 2011. godinu doneće se na redovnoj godišnjoj skupštini akcionarskog društva. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o raspodeli dobiti društva.

Javno društvo je dužno da sastavi Godišnji izveštaj, objavi javnosti i dostavi ga Komisiji, a regulisanom tržištu, odnosno MTP, dostavlja ovaj izveštaj ukoliko su hartije od vrednosti tog društva uključene u trgovanje, i to najkasnije četiri meseca nakon završetka svake poslovne godine, kao i da obezbedi da godišnji finansijski izveštaj bude dostupan javnosti tokom najmanje pet godina od dana objavljivanja.

Društvo odgovara za tačnost i istinitost podataka navedenih u Godišnjem izveštaju.

U Beogradu, april 2012. godine

ID za finansije i računovodstvo

Direktor

Nemanja Đurđević, dipl. ekon.

Ljubisav Popović, dipl. inž.